

FRENK LARAMI

DOCK HOLIDAY

BROJ 263 • CENA 4,20 DIN.

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

Italija 2.000 ITL
Francuska 7.00 FRF
Austrija 19.00 ATS
Makedonija 36 DEN
Slovenijaa 250 SIT

KRALJ STRELACA

★ **DOK HOLIDEJ** ★

263

Frenk Larami

KRALJ STRELACA

MARKETPRINT

EDICIJA VESTERN ROMANA

Dok Holidej

Broj 263

Glavni i odgovorni urednik

Slavko DRAGINČIĆ

Urednik

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala

Frank Laramy

PULVERRAUCH IN ABILEN

Recenzija i adaptacija

Zorka ĆIRIĆ

Lektor

Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Tehnički urednik

Franja VARGA

Naslovna strana

Franja VARGA

Korektori

Julijana BUZOGANJ-KARDOŠ

Valerija MILANOVIĆ

Štampa: 26. I 1996.

Tržište: 5. II 1996.

Izdaje: MARKETPRINT, DD za izdavačku delatnost, 21102 Novi Sad, p. fah 20

Štampa: NLP FORUM, Novi Sad, Vojvode Mišića 1

Glavni i odgovorni urednik: Slavko DRAGINČIĆ; Urednik: Svetlana ŠIMUNOVIĆ

Naslov originala: Frank Laramy – PULVERRAUCH IN ABILEN

Copyright: UNIVERSUM PRESS. Recenzija i adaptacija: Zorka ĆIRIĆ

Sva prava se zadržavaju, uključujući i pravo na reprodukovanje ove knjige u celini ili delimično ili na bilo koji drugi način.

Mišljenjem Republičkog Sekretarijata za kulturu ovo izdanje se svrstava u tarifni broj 8 Zakona o privremenim merama o porezu na promet proizvoda i usluga (S. L. SFRJ 4/91).

Bilo je to jednog popodneva u aprilu. Nebo je bilo mutno, pokriveno tamnim oblacima, neuobičajenim za ovo doba godine, kada je u aprilu vreme sunčano. Ove godine bilo je drugačije. Proleće je nastupalo sporo, oklevajući da zakorači u peščane stepe i prostrane prerije.

Bufalo trava na pašnjacima bila je si-va i isprana, slična oblacima. Goveda su oborila njuške, a kauboji su sedeli na konjima, glava uvučenih u ramena. Četiri čoveka jahala su pored koral, prema gradu. Kauboji su podigli poglede i videli jahače. Na čelu im je bio Kas Hoster. Odnedavno se ovaj razbojnik proglasio trgovcem stoke. Niko nije znao kako je došao do malog krda goveda, koje je pre nekoliko dana prodao u Topeki.

Jahačima su džepovi bili puni dolara.

Kas Hoster imao je oko četrdeset godina. Bio je visok, koščat i izrazito mršav. Lice mu je nagrdio široki, crveni ožiljak. Pre nekoliko godina, jedan Sijuks Indijanac mu je nožem rasporio lice. Ožiljak se protezao od desnog oka pored nosa do same brade. No, i bez tog ožiljka, lice Kasa Hostera bilo bi neprijatno i odbojno. I ostala trojica: Kampel, Bentli i Džekson ličili su na neki način na svoga

gazdu. Bili su to surovi ljudi, grubih lica i snažnih pesnica.

Kada su stigli do prvih kuća u gradu, Kas Hoster se okrenuo u sedlu. – Šta mislite, prijatelji? Ovde bismo možda mogli da ostanemo neko vreme radi predaha?

– Da, Kas, to ti je dobra zamisao. Dugo smo gutali prašinu i treba je sprati viskijem – odgovorio je Gordon Bentli.

– Neka tako bude! Postavićemo Abilenu na glavu!

– Prava reč – umešao se Pat Džekson, odeven kao Meksikanac, Bio je Amerikanac od oca španskog doseljenika i majke Indijanke. Njegovo oružje je uvek ubijalo. Bio je to najsiroviji čovek u bandi, srce mu je bilo od kamena.

Treći pratilac Hostera bio je Kris Kampel, pravi div od čoveka. Šake su mu izgledale veće od bisaga, i teško onome ko bi se našao između njih. Snage je imao na pretek, što se za mozak ne bi moglo reći. Lice mu je bilo široko, a izraz tup. Slušao je naređenja svoga vođe poslušno kao pas. Retko je razgovarao. Samo se smešio, ostavljajući sagovornike u nedoumici da li ih je razumeo ili nije. No, on je bio zahvalno oruđe u rukama svoga razbojničkog vođe.

Tako je ova kuga, u obličju četvorice

lupeža, stigla u grad u kome je puškaranje bilo svakodnevna pojava.

U Abileni nikada nije bilo mirno. Mnogi ljudi su ostajali da leže u glavnoj ulici, lica zarivenog u žutu prašinu. Zatim bi ih odnosili do reke, gde se nalazilo mesno groblje.

*

Maršal u Abileni zvao se Daglas Mejton. Bio je prilično mlad, pepeljastoplave kose i uskog lica. Zvezdu je nosio tek od pre četiri meseca. Srebrna petokraka zvezda na grudima, postala mu je ubrzo teška kao olovo. Ipak, nije odustajao. Nosio je i dalje zvezdu zakona. Uvrteo je sebi u glavu da u Abileni zavede red. To je bio skoro nerešiv zadatak.

Daglas Mejton stajao je u svojoj kancelariji kraj prozora i sa dosadom posmatrao kišu. Vetar je raznosio kapljice, tako da je voda natapala zidove kuće. Bila je to kiša koja obeshrabruje, rastužuje i nagoni ljude na predaju sudbini.

Čuvar zakona video je jahače kako nailaze i zastaju pred „Metropolitan“ salunom, najozloglašenijom krčmom u gradu.

Nije samo maršal posmatrao jahače. Sa prozora svoje kancelarije gledao ih je i advokat Moris koji je pre nekoliko godina došao u grad. Mogao je imati oko pedeset godina, ali, to se nije primećivalo. Kosa mu je bila crna, i uprkos borama, delovao je mlađe.

Iskusnom, dobrom pravniku, kakav je bio, ne bi bilo teško da otvori kancelari-

ju negde na Istoku. Međutim, ovaj hrabri i vitalni čovek je želeo lično da doprinese civilizaciji ovih krajeva.

*

Kas Hoster kliznu iz sedla i široko se osmehnu. To zapravo i nije bio osmeh, nego jeziva grimasa. Onda je učinio ono što čoveku njegovog kova i odgovara. Izvukao je iz futrole kolt kalibra 44 i upeorio ga na pomična vrata saluna. – Treba da se najavimo, momci! Mislím, na naš način.

Povukao je obarač. Četiri pucnja! Usijano olovo smrskalo je okna na vratima, oblepljenim šarenim papirom.

Pat Džekson je rekao. – Gazda, zabravio si lampu!

Odmah je i sam povukao obarač kolta i pucao. Lampa, koja je visila na trenu, pala je zveckajući na pod. – Šta će nam svetlost? – zaključio je Džekson i dunuo u cev revolvera.

– U pravu si, burazeru. Svetlost ne ide uz naše poslove. Nama je potrebna noć.

Kas Hoster je poslednji stupio u salon, i to tačno u trenutku kada je maršal Mejton zatvorio vrata svoje kancelarije i izašao. Mejtonovo lice bilo je ozbiljno, ogorčeno. Šta li se sada opet dešava? Možda je pogrešio što nije poslušao očev savet i ostao na malom porodičnom imanju u Misuriju. Lagano je prelazio ulicu, kada je začuo glas iza leđa.

– Helou, maršale! – bio je to advokat Moris.

– Mislím Mejtone da je opet nastala

gužva. Prokletstvo, pa tome nema kraja. Sačekajte trenutak! Idem sa vama.

– Pustite me, Moris, sam ću. Konačno, to je moj zadatak. Ipak, hvala vam. Vi ste jedini koji hoće da pomogne.

– Nije to samo vaš zadatak, maršale. U pitanju je mir u našem gradu. Mi građani smo dužni da vam pomožemo ako je to potrebno.

– Da svi misle kao vi, uskoro u celim Sjedinjenim Državama uopšte ne bi bilo razbojnika.

Na žalost, istomišljenika advokata Morisa bilo je veoma malo.

– Jeste li ikada videli u gradu te momke, maršale?

Čuvar zakona je odmahnuo glavom. – To sam upravo ja vas hteo da pitam. Koliko mi je poznato, vi ste dosta dugo u Abileni.

– Ne, ni ja ih ne poznajem.

– Za sada je samo u pitanju jedna lampa – procedio je maršal kroz zube. – No, ko zna gde će se naći sledeći komad usijanog olova. Tako uostalom uvek počinje, skoro bezazleno.

Čuvar zakona u Abileni i advokat stajali su neko vreme ćutke i osluškivali. Još uvek je bilo mirno. Još uvek. Bilo je to zatišje pred buru.

Kiša je ravnomerno i monotono dobovala. Moris je počeo da priča maršalu da je krajem prošle godine bio u Bostonu, gde je Dok Holidej nekada imao zubarsku ordinaciju. Mračna slava nesrećnog zubnog lekara pronela se i tamo. Građani Bostona su iznenađeni s neveri-

com čitali u šta se preobratio njihov neka-tako ugledni lekar. Čitali su i verovali svemu što se u novinama pisalo. Samo jedan čovek u velikom gradu, na obali Atlantika, znao je pravi razlog koji je Džordžijanca oterao na daleki Zapad. Bio je to lekar Felridž koji je i otkrio da Holidej boluje od užasne bolesti. Felridž je ipak ćutao. Kao lekar, bio je obavezan da ćuti. Prema tome, ostala je nerešiva zagonetka šta je ovog zubnog lekara nateralo da ode na Divlji zapad, zbog čega je sve ostavio, uspeh, bogatstvo, miran život i duboko poštovanje sugrađana. Dok Holidej o tome nikada nije pričao.

Slušajući ravnomerno dobivanje kiše, advokat Moris je pred vratima saluna upravo o tome razmišljao, jer sećanje na Džordžijanca u Abileni još nije izblede-lo.

– Ne znam da li je baš sve istina što se o Holideju priča – rekao je. – Novine često preteruju, a ne može se verovati ni svemu što ljudi u salunima pričaju.

Maršal ga je prekinuo odlučnim odmahivanjem glave. – Ne verujem ni ja, ali znam jedno, gdegod se pojavi, barut miriše. Već samo to nam je dovoljno da ga izbacimo iz naših gradova.

A šta je s onim momcima tamo? – upitao je Moris, pokazujući bradom prema salunu. – Zar i oni ne donose barutni dim? Zar i njihovi meci ne zvižde našim ulicama?

– Da, u pravu ste. Idem u salun.

– Ja ću doći za vama.

*

„Metropolitan“ salun bio je najveći u Abileni i jedini lokal u kome se nalazio muzički automat. Osim toga, „Metropolitan“ je imao još jedno preimućstvo nad ostalim lokalima, bar sa stanovišta kauboja i razbojnika. Četiri vesele „dame“ pokazivale su uz muziku, na maloj improvizovanoj bini, noge u mrežastim čarapama. Šta je to značilo na ondašnjem Zapadu, mogao je da zna samo onaj koji je doista poznao prilike tamo.

U državama srednjeg Zapada bilo je malo žena, naročito žena raspoloženih da sede za stolovima sa ljudima koji mirišu na štale, barut, neuštavljenu kožu i jevtini duvan i viski, sa ljudima koji ne umeju pristojno da se izražavaju, koji se ne briju redovno i koji su prekriveni čitavim slojem znoja i prašine.

Najneverovatnije bilo je to što su se i sinovi bogatih rančera ženili ovim ženama, jer često drugog izbora nije bilo. Ne treba ni isticati da je u prepunim salunima ove vrste noću vladao pravi pakao. Krčmari su uzimali kaubojima s mukom zarađeni novac i za kratko vreme se na njihov račun bogatili.

Vlasnik „Metropolitena“ Bob Halverson je u svakom slučaju požalio što nije još u proleće prodao salun, kao što je nameravao. On je već punu deceniju bio u Abileni i za to vreme se toliko obogatilo da je mogao da kupi pola grada. Nekoliko milja severno od Abilene, imao je najveći ranč u pokrajini. Lokal mu je bio lepo uređen, a zidovi ukrašeni ogledali-

ma. Kristalni lusteri visili su sa tavanice, a kraj zidova su se nalazile sofe tapacirane crvenim plišem. Ipak, tu se skupljao najgori šljam.

Kas Hoster je mislio da će krčmar pokušati da ga izbac iz lokala. Međutim, prevario se. Razbijena lampa na tremu i okno na vratima nipošto nisu mogli za veštog krčmara da budu razlog da istera goste. Naprotiv. Ako ih izbac, lampa i okno su izgubljeni. Ovako, može sve da naplati.

Ovog puta se prevario u računu.

Široko se osmehnuo četvorici razbojnika. – Dakle gospodo, još od podneva ste raspoloženi za šalu.

Nijedan od lupeža nije znao šta da odgovori. Prišli su šanku. – Viski! – naručio je Hoster grubo.

Za nekoliko minuta dok su maršal i advokat napolju razgovarali, ispili su punu flašu viskija.

– Mnogo fini lokal – primetio je Pat Džekson čisteći nožem nokte.

Vođa bande je pripalio cigaretu i zapaljeno palidrvce namerno bacio na pod, iako mu je nadohvat ruke bila pepeljara. Hoster je posmatrao zidove prekrivene ogledalima i mali podijum. – Cenim da tamo sveštenik ne drži propoved – rekao je svojim prijateljima, pokazujući na podijum. Njegovi pratioci su želeli da se te noći ispavaju, ali, Kas Hoster to nije želeo. Znao je opasnost u kojoj se nalaze. Bio je oprezan. Kradljivce stoke u Sjedinjenim Državama čekao je konopac. Iznenada, on je zviznuo kroz zube. –

Dakle, u ovom bednom ćumezu postoji i maršal.

Mejton, koji je upravo stupio u salun uzvratilo je mirno. – Izgleda da je neophodan, mister.

Pat Džekson, melez, je predložio. – Časti ga jednim viskijem, gazda. Više ne bi mogao da podnese.

– Kada je već reč o viskiju – uzvratilo je Mejton mirno – hoću da vam kažem da treba da platite račun.

– Kako bi bilo da se sada izgubiš, buzazeru? Ne volim ljude koji su tako razmetljivi – drsko mu je uzvratilo Kas Hoster.

Mejton je prišao tri koraka napred, a ruka mu je pala na dršku kolta. – Sa mnom morate govoriti drugačijim tonom.

– Ovi ljudi su moji prijatelji, maršale – umešao se krčmar. – Kadgod dođu, šale se. Ovog puta im je meta šale bio fenjer na vratima.

– To vi nazivate šalom?

– Jeste, šala je. Lampa je moja i ja ne vidim šta bi se to vas ticalo?

– Ali, ulica ne pripada vama, a na ulici se pucalo.

– Mislim da je vreme da zatvorite usta i izgubite se oдавде – drsko se obratio vođa bande maršalu.

– Ako ovde neko treba da zaveže, da se poslužim vašim izrazom, onda ste to vi. Trebalo bi da znate da kao maršal imam pravo da vas isteram iz grada. Budite srećni što neću da vas hapsim. Mogao bih da se raspitam da se možda neki čuvar zakona ne interesuje za vas i vaše prijatelje.

– To nisi smeo da kažeš! – ciknuo je Hoster. – To ne!

Čuvar zakona je hteo da potegne kolt, ali su već četiri cevi revolvera bile uperene u njegove grudi.

– Vi sigurno znate šta to za vas znači – rekao je napadačima tiho. – Suprotstavili ste se zakonu.

U tom trenutku su se krila pomičnih vrata otvorila. Advokat Moris je bio na pragu. Dve od četiri cevi razbojničkih revolvera bile su sada uperene u njega. Razbojnici su odmah shvatili da je to čovek koji je došao u pomoć maršalu.

Kas Hoster je odmah razoružao obojicu. – Sada me dobro slušajte, lupeži! Sa Kasom Hosterom šale nema. Kada budeмо osvojili ovaj grad, u njemu će postojati samo jedan maršal. Znae kako se on zove? – Govoreći to, strgao je Mejtonu zvezdu sa grudi i pri tom je otkinuo komad tkanine. To obeležje zakona pričvrstio je za svoje sopstvene grudi.

Iako pod uperenim cevima revolvera, Mejton nije hteo da odustane. Zategao je mišice i neočekivano se bacio na vođu ove razbojničke bande. Udarac je bio tako neočekivan, da je vođa pao na zemlju. Nastala je neopisiva gužva.

Posle nekoliko trenutaka, Kas Hoster se ječeći izvlačio ispod snažnog maršalovog tela i nadlanicom je brisao krv sa usta.

Odjednom mu se pogled prikovao za nepomično maršalovo telo. Pogledao je svakog ponaosob iz svoje družine i upitao.

– Ko je to učinio?

Kris Kampel se zadovoljno nasmejao.

– Ja sam ga dokrajčio drškom revolvera.

Vođa je kipteo od besa, a njegovi ljudi su znali u kakvom se on sada raspoloženju nalazi i gledali su pognutih glava u pod.

Pucnji su se čuli u celom gradu, ali se građani nisu osmelili da izađu iz svojih kuća. Uostalom, ono što se moglo videti, videće i kroz prozore. Međutim, nisu mogli da vide mnogo. Jednog čoveka kako leži u kaljuzi, advokata Morisa. Skoro svi su mislili da je sam kriv zbog toga. Zašto se mešao u stvari koje ga se ne tiču? Naravno, oni nisu znali da se ono što se pre nekoliko trenutaka dogodilo u „Metropolitan“ salunu tiče svih njih. Jedan od malobrojnih koji je mislio drugačije od ostalih, bio je i suviše star da bi opasao revolver.

Doktor Džin Halvers napustio je kuću i prešao na suprotnu stranu ulice. Zastao je ispred advokata, bez razmišljanja je lagano kleknuo u blato i okrenuo Morisa na leđa. Stari čovek je odahnuo s olakšanjem, kada je utvrdio da je advokat samo onesvešćen. Tražio je pogledom pomoć, jer je bilo nemoguće da advokata sam odnese kući. Brzo mu je postalo jasno da će na tu pomoć morati da pričekati. Nije ni zamerao ljudima što su uplašeni i što se drže po strani. Krajnjim naporima snage nekako je odvuкао Morisa u njegovu kuću. Srećom, advokat se osvestio pre nego što ga je odneo u spavaću sobu.

Moris se odmah setio šta se dogodilo. – Pustite me za ime neba, dole! Sam ću da hodam.

– Ako tako mislite, mister Moris, u redu. Da pokušamo.

– Hajdemo u moju kancelariju – predložio je advokat. – Čini mi se da bi mi čaša viskija bila neophodna.

Dok je točio piće, lekar je prišao prozoru i trgao se. – Šta je sada to? Koga to preko ulice nose u šerifsku kancelariju?

Razbojници su nosili vezanog maršala, njih trojica. Iza njih je pobedonosno stupao Kas Hoster.

Moris je hteo da izleti napolje i da to spreči, ali ga je lekar zadržao. – Vi ćete u postelju! I to je sve, Moris.

Advokat je zaista bio na kraju snage.

Pošto je svoga pacijenta smestio u postelju, lekar mu je obećao. – Odmah ću se vratiti i doneti vam nešto protiv bolova. Kada vam bude bolje, videćemo šta ćemo dalje.

*

Užarenog pogleda, mlada žena je stajala iza šupe za alat, na železničkoj stanici Kezlajl. Posmatrala je čoveka koji je na suprotnoj strani osedljavao konja. Bio je odeven u tamno, elegantno odelo i upravo je izveo konja iz furgona.

Mlada žena je gledala duž voza do poslednjeg vagona. Pogled njenih zelenkastih očiju ostao je prikovan za jedan prozor. Jedva primetno je podigla ruku. Čovek koji je stajao na prozoru, uzvratilo je istim znakom. U tom trenutku, loko-

motiva prodorno zazvižda i kompozicija je krenula. Tamni dim lokomotive činio je dan još sumornijim.

Žena se priljubila uz drveni zid stare šupe, ne ispuštajući visokog, vitkog čoveka iz vida. Bila je još mlada. Ticijancrvena kosa padala joj je u krupnim kovrdžama do ramena. Imala je privlačno, lepo i gotovo detinjasto lice. Da nije bilo tog čudnog opasnog sjaja u očima, izgledala bi mnogo mlađa. Bio je to nekakav sjaj po kome je podsećala na umobolnika.

Ta devojka se zvala Laura Higinis, a čovek kraj konja doktor Džon Holidej.

Laurinog oca je pre kratkog vremena Holidej ustrelio u nužnoj odbrani. Stari Higinis je bio varalica na kartama, ubica i razbojnik. Otišao je na onaj svet, noseći na duši mnoge zločine.

Od trenutka kada je stari Higinis pao, ubijen kockarevim metkom, lepa Laura je imala samo jedan jedini cilj u životu: smrt Doka Holideja!

Sledila ga je kao senka i najzad ga je našla. Našla je i čoveka uz čiju pomoć će se ostvariti taj cilj. On je bio taj koji je stajao na prozoru poslednjeg vagona. Taj vagon je bio prazan, kao što je, uostalom slučaj sa svim vozovima na Zapadu. Ti poslednji vagoni su tako vijugali i tako se tresli, da bi putnici već posle nekoliko milja dobijali morsku bolest. Čovek koji je trebalo da bude oruđe u Laurinim rukama, zvao se Rod Webster. Bio je ozloglašeni revolveraš, dobro poznat u Kanzasu. Napustio je voz u Kerlajlu 17.

aprila u podne, baš u trenutku kada su lupeži iz Hosterove bande nosili vezanog šerifa glavnom ulicom Abilene. Ta dva grada nalazila su se udaljena jedan od drugog gotovo četiri stotine milja.

Još uvek nije bilo nikakvih međusobnih veza između onoga što se događalo u Abileni i ovde, mnogo istočnije u Kerlajlu. Međutim, sudbina je plela svoju jezivu, neshvatljivu mrežu i pripremala se da Džordžijanaca još jednom dovede u paklenu situaciju.

Dok Holidej je upravo stavio nogu u uzengije, s namerom da se vine u sedlo. U poslednjem trenutku bacio je pogled na poslednji vagon koji je upravo promicao. Ugledao je čoveka na prozoru i revolver u njegovoj ruci. Reagovao je munjevito, izvukao nogu iz uzengije i pao na tlo. Gotovo u istom trenutku odjeknuo je pucanj. Metak je proleteo pored glave konja. Usijano olovo bi sigurno pogodilo Holideja da je ostao na konju.

Šta se dalje odigralo, nateralo je nekolicinu slučajnih posmatrača na železničkoj stanici da razrogači oči od iznenađenja. U Holidejevim rukama su se munjevito stvorili koltovi. Ispalio je pet metaka u vagon u pokretu. Svih pet su nepogrešivo pogodili prozorsko okno iza koga je stajao strelac u zasedi. Neljudski krik za trenutak je nadjačao klopavanje točkova. Holidej je ustao sa zemlje, otrešao prašinu s odela i napunio revolvere. Nipošto nije odavao čoveka koji je trenutak ranije izbegao smrt.

Jedna ženska prilika se odvojila od šupe

i prišla Holideju iza leđa. Kockar je čuo korake i okrenuo se. Nije se iznenadio kada je video Lauru Higin. Gledali su se neko vreme ćutke. Iz očiju žene čitala se ogromna, ubistvena mržnja.

Holidej je izdržao taj pogled. – Zar još uvek niste odustali? – upitao je tiho.

Laurino lice bilo je blede kao mesec zimi. – Nikada neću odustati, Dok Holidej!

– Trebalo bi da mislite na ljude koji zbog vaše ludosti stavljaju živote na kocku.

– Ja samo na vas mislim Dok Holidej, dan i noć. Naći ću svoj mir tek onda kada vas budem videla mrtvog u prašini.

– Činite onda ono čega se ne možete odreći, gospođice. – Možda je luda? Pogledao je još jednom lepu, vitku devojkicu, a onda povukao uzde konja i dodao. – Ubica kojeg ste najмили nije mrtav. Ja ću ga naći. Čeka ga konopac!

*

U maršalskoj kancelariji Abilene sedela su četvorica razbojnika. Kas Hoster se ustoličio u Mejtonovu naslonjaču.

– Izmenio sam odluku, momci! Ostaćemo u Abileni. Promenio sam mišljenje. U svakom slučaju, dugo ne ostajemo. Najviše nekoliko dana. Velim vam, biće to najveći potez našeg života.

Razbojnici nisu bili zadovoljni ovim predlogom. Pat Džekson, koji je najčešće govorio u ime ostalih, pokušao je da odvrati vođu. – U Abileni nećemo

dočekati starost. Imam loš predosećaj, Kas. Sada su se svi okupili na nekom tajnom mestu i podmazali oružje. Končno, samo smo četvorica protiv celog jednog grada.

Hoster se prezrivo nasmejavao. – Imam ovog momka u rukama, a pridobićemo još nekolicinu talaca. Videćeš da se niko od tih vašljivaca neće drznuti da ispali metak.

Džeksona nije uspeo da ubedi. – Sve je to lepo, gazda, ali, šta mi uopšte tražimo ovde? Možda da izigravamo vlast?

– Baš to!

– Ništa ne shvatam – urnešao se Gordon Bentli.

– Verujem da ništa ne shvataš – rugao se vođa. – No, ja sam blagonaklon i strpljiv i objasniću ti. U gradu postoje banka, tri saluna i još nekoliko radnji. Shvataš li sada? – Nije uspeo svoje planove da iznese do kraja, jer su se vrata kancelarije otvorila.

Ruke razbojnika krenule su ka revolverima. Brzo su ih na njih naslonili kada su videli starca na pragu. Bio je to doktor Halvers. Stari lekar je još uvek držao kvaku u rukama i posmatrao prisutne jednog po jednog. Najzad je zatvorio vrata i prišao pisaćem stolu za kojim je sedeo Hoster.

– Vi ste dakle novi maršal u Abileni? – U glasu mu se nije osećala ironija, nego samo gorčina.

Razbojnik nije znao šta da odgovori. Nije voleo da ima posla sa ljudima koji izgledaju kao predsednik Linkoln na

slikama koje su mu bivale dostupne. Oklevao je da bi najzad bestidno odgovorio. – Vidite i sami. – Pri tom je pokazao na zvezdu.

Halvers se obema rukama naslonio na pisači sto. Bile su to uzane ruke, finih zglobova, nešto uvele. Ruke stvorene da leče.

U zločinačkoj glavi Kasa Hostera stvarali su se novi planovi. Do besa ga je dovodio čovek s ovakvim rukama, osoba koja nije morala da radi. Naravno, nije mu ni na pamet padalo da ljudi mogu časno da zarađuju za hleb, a da ne rade grube poslove.

Doktor Halvers je osetio tu mržnju.

– Šta tražite ovde? – brecnuo se vođa bande. – Za poker sada nemamo vremena. Gubite se!

– Šta hoću, pitate se? Hteo sam da vam predložim ono što ste vi meni upravo predložili. Izgubite se odavde!

Razbojnik skoči kao oparen. – Napolje! – urlao je iz sveg glasa.

Doktor je uzmicao prema vratima. – Iako niste osoba koja prihvata dobre savete, ponavljam, napustite Abilenu! To je zaista dobar savet. – Rekavši to, pošao je prema vratima.

U tom trenutku, Hosteru je sinula paklena ideja. – Samo trenutak, starče, ko ste vi, u stvari? Treba da saznam, jer vi znate ko sam ja.

Halvers se okrenuo. – Znam, vi ste novi maršal u Abileni. – Pogled mu je pao na ćeliju u kojoj je Mejton ležao. Razbojnici su ga grubo bacili na kameni

pod. – Mogu li da ga pogledam? – upitao je starac Hostera i prišao ćeliji. – Ja sam lekar!

– Šta imate da gledate? – Zluradi osmeh je zaigrao na licu vođe bande. – Uostalom, izvolite, pregledajte ga. – Uzeo je svežanj sa ključevima i dobacio ga Patu Džeksonu. – Hajde, otvori mu.

Bacač noža uhvatio je svežanj i značajno namignuo vođi. Ovaj je klimnuo glavom. Džekson je otvorio ćeliju, propustio lekara, a onda brzo zaključao bravu. – Jesi li to mislio, gazda?

Kas Hoster prasnu u grohotan smeh. – Baš to! Sada ćeš stari imati mnogo vremena da svog bolesnika pregledaš.

– Šta to treba da znači? – pitao je lekar ispunjen zlom slutnjom.

– Zadržaćemo te ovde, prijatelju. Bez brige. Doći će veliko društvo. Ukoliko neko bude pucao na mene i moje ljude...

Stari lekar je kleknuo kraj maršala i oslobodio ga veza. Daglas Mejton je bio u dubokoj nesvestici u kojoj će još dugo ostati. Žestok udarac revolverom izazvao je potres mozga. Halvers mu je previo glavu, jer je uz sebe imao svoju lekarsku torbu, podigao ga je na drvenu postelju i seo kraj njega.

Tri bandita su napustila kancelariju, ostavili su u njoj samo Gordona Bentlija. On se zavalio u naslonjaču, podigao noge na sto i uživao u svojoj novoj ulozi.

Jedva je prošlo sat vremena od kako su razbojnici ušli u grad, a već su gospodari nji.

*

Još pre nego što je Dok Holidej stigao u Kerlajl, grad koji se nalazio milju od železničke stanice, svi su znali ko je jahač koji upravo grabi glavnom ulicom. Bio je to nemi doček. Pratili su ga mračni i veoma iznenađeni pogledi. Istini za volju, niko nije tako zamišljao čuvenog kockara i strelca. Čovek na leđima šarca daleko više im je ličio na advokata ili sudiju.

Pošto je zaustavio konja pred jednim salunom u gradu, čuo je iza sebe kotrljanje točkova lakih kola. Nije morao da se okreće, jer je znao ko je u njima. Laura Higgins!

Šerif Roberts je nervozno grizao usnicu. Nije smeo da se sramoti, a morao je nekako da prinudi Holideja da napusti grad. Zbog toga je, kada je Dok naručio piće rekao ne baš sigurnim glasom. – Ovde nema pića za Doka Holideja.

– Zbog čega to? – upitao je Dok mimo.

– Zbog toga što ste vinovnik puškaranja na železničkoj stanici. – To je u svakom slučaju bila bestidnost koju je jedan od ljudi kraj šerifa Roberta, koji se zatekao u lokalu, uvideo. Bio je to stariji čovek i u gradu je imao prodavnicu. Kao i ovde u salunu, malopre se slučajno zatekao na stanici. – To što pričate, šerife, nije tačno – umešao se. – Na Holideja je neko pucao iz voza. Da nije bio tako brz, sada bi ležao sa rupom u glavi.

Roberts je prostrelao trgovca pogledom ostrim kao nož. – Nemojte se mešati u moje poslove.

Trgovca Metjua to nije zbunilo. – Što

je pravo, pravo je, mister Roberts. Ovde u našem gradu svako treba da ima svoja prava, bez obzira ko je i kako se zove.

Šerif je počeo da besni. – Zašto je onda pucao, kada nije bio pogođen? – To je bio vrhunac. Dva kauboja su se progurala napred do šanka i obratila čuvaru zakona. – Vi zaista imate smisla za humor, šerife. Mi smo bili očevici puškaranja na stanici. Čudan red vlada u vašem gradu. Ovde može svako nekažnjeno da puca okolo.

– Zavežite, goniči! – brecnuo se Roberts na kauboje. – Vas se ova stvar nimalo ne tiče.

U tom trenutku se na ulazu u salun pojavila Laura Higgins.

Jedan od kauboja pokazao je snažnom rukom na devojkicu. Nije se mnogo razumevao u žene, pa tako nije ni znao kakvoj se opasnosti sada izlaže. – Ovu bi trebalo isterati iz grada, šerife. Mi smo čuli sve što je rekla Doku Holideju. Ona je bila ta koja je nagovorila čoveka iz voza da puca.

– Čemu sve ovo? – pitala je devojkica, praveći nedužno lice. – Šta me se ovi ljudi tiču? Ja samo imam posla sa Dokom Holidejem, koji je ubio moga oca.

Nastao je tajac!

– Kako stoji stvar sa mojim pićem, šerife? Ne volim da stojim za šankom dugo, jer mi trnu noge.

– Nećeš morati dugo da stojiš. Uskoro ćeš posetiti dve jarde iznad zemlje! – doviknuo je neko iz gomile.

U očima Laure Higgins pojavio se trijumf.

– On je smrt zaslužio sto puta. Znete dobro da je mnogo ljudi palo pokošeno njegovim mecima. Živ je samo zahvaljujući tome što je brz strelac. No, on je ubica, prokleti ubica, kojeg ne treba da trpite u vašem gradu. Obesite ga, ljudi!

– Ako samo neko pokuša da mi se približi, dobiće usijano olovo u grudi. – Kralj strelaca stajao je sam s uperenim revolverima u rukama. Ljudi su ga gledali kao priviđenje. Niko se nije drznuo bilo šta da preuzme.

– Šerife, recite ljudima da se raziđu. Ko me optuži ili uvredi bez objašnjenja, dobiće metak.

Roberts je prebledeo. – Nećete se drznuti, Holideje.

Laura Higinis je i dalje huškala ljude. Jedan od dvojice kaubojja ju je prekinuo. – Vi ste mi izgleda neka jako fina dama? Huškate ovde razjarenu gomilu na linčovanje, a idioti gutaju mamac, i to samo zbog toga što ste lepa žena. – Rekavši to, kauboj se obratio svom prijatelju. – Hajde, Džil, vinimo se na konje. U ovom smrdljivom gradu za nas nema posla.

Drugi gonič stoke, koji je do tada sve vreme ćutao, obratio se Holideju. – Ako se ne varam, mister, sami ćete s ovom gomilom izaći na kraj. Radujem se što sam vas upoznao. Mi smo samo obični goniči goveda, kao što je to i šerif rekao. O vama se mnogo priča, no, sada shvatam kako stvari zapravo stoje. Ova žena je izrekla gomilu laži.

Uprkos situaciji u kojoj se nalazio,

Džordžijanac se osmehnuo. – Hvala kaubojima, i srećan vam put!

– Do viđenja, Dok – uzvratili su i uputili se prema konjima. Obojica su napustili grad bez žurbe. Ljudi su se polako razilazili. Pred nikolovanim cevima Holidejevih revolvera, želja za linčom je brzo prošla. Sada su u salunu ostali samo njih troje: Laura Higinis, Džordžijanac i čovek sa zvezdom.

– Dakle, šta je konačno sa mojim pićem? – pitao je Dok nemarno i vratio svoje oružje u futrolu.

– Što se mene tiče, popijte koliko hoćete – promrsio je Roberts ljutito, a onda se obratio Lauri. – Šta je sa vama, gospođice? Mislite li večno tu da stojite? Kome čovek uopšte da veruje – mrmljao je šerif prateći Lauru pogledom dok je gnevno prilazila jednom stolu u salunu. Laura Higinis se smestila za sto do prozora i posmatrala ulicu, kada su dva čoveka ušla u lokal. Holidej je stao uz šank, kako bi mogao da motri na nju. Konačno, bilo je sasvim moguće da u džepu nosi „deringer“. Nije se moglo znati šta u svojoj besomučnoj mržnji može da učini. Jedini salun u gradu, bio je veliki skoro kao gradska većnica. Holidej je naručio dva brendija. Žurno, gotovo u strahu, krčmar je doturio čaše. – Izvolite, gospodo!

– Donesite i meni brendi, i to dupli – doviknula je devojka pored prozora.

Krčmar je zgranuto pogledao šerifa. U najmanju ruku, nije bilo uobičajeno da žena naručuje žestoko piće i to duplo.

Roberts dade krčmaru znak da izvrši

porudžbinu. – Vi je poznajete? – upitao je šerif kockara. – Da li je i ranije pila?

Holidej je odmahnuo glavom. – Bilo bi preterano reći da je poznajem. Otac joj je bio opasna varalica. Mislim da ona to nije znala i da ga je slepo slušala i obožavala. Stari je imao na savesti veći broj nedužnih ljudi. Hteo je da me ustreli, pošto je izgubio veliku sumu novca, a ja otkrio prevaru.

Roberts je odmahnuo rukom. – Nastavak priče znam, unapred.

Stajali su za šankom čutke i pili.

– Šta sada smerate, Holidej?

Kockar se nasmejao. – Samo bez brige, šerife. Odlazim sledećim vozom na istok. – Rekavši to, odvojio se od šanka i pošao prema prozoru. Laura je čula kako se približava i okrenula glavu.

– Šta hoćete? – Glas joj je bio manje tvrd, a zelene oči su izgubile opasan sjaj. Bila je poražena.

Džordžijanac je prišao stolu i nagnuo se. – Ko je bio čovek koji je pucao na mene?

– Zašto to hoćete da znate? On vas nije pogodio?

– A zašto vi hoćete da prećutite njegovo ime? On vam više ne može pomoći.

Odjednom, Holidej više nije bio na mestu gde je delić sekunde ranije stajao. Odjeknuli su pucnji. S ulaza se zaorio krik. Bio je to Fred Baterli, ne baš preterano omiljen u gradu. Niko nije znao od čega živi i gde se noću smuca.

– To ćeš ispaštati – siktao je besno.

– Gledaj da se što pre izgubiš, pre nego

što promenim mišljenje – opomenuo ga je kockar.

Roberts im je prišao. Uopšte nije primetio Baterlija, jer je bio okrenut leđima ulazu, kao uostalom i Holidej. Šerif je osetio da je došao presudan trenutak da nešto preduzme protiv Holidejevog napadača. – Gubi se iz grada i da te više nikada nisam video. – A onda se obratio Džordžijancu. – Hoćete li možda da podignete optužnicu protiv njega?

Holidej je odmahnuo rukom. – Zar niste malopre rekli da me je i onaj drugi, prethodni, promašio? Pretpostavite i sami, kako bi neko cenio moju optužbu.

Laura Higinis je ustala sa stolice. Kockar joj se obratio s neskrivenom porugom u glasu. – Pripada li i ovaj čovek vašoj ekipi, gospođice?

Neka čudna, neshvatljiva promena videla se u Laurinim očima. Prišla mu je sasvim blizu, tako da je osetio njen dah. – Ne, on nije pripadao mojoj momčadi, Dok Holideje. Sada znam pouzdano da ako vas neko bude ustrelio, biće to puka slučajnost. Ja ipak ne odustajem. – Vatra u njenim očima se ugasila a izraz lica joj je predstavljao odraz čistog užasavanja. Postala je bleđa kao kreč, naglo se okrenula i pošla prema svom stolu.

Holidej nije znao kako da objasni iznenadnu promenu. Gledao je samo njena leđa i glavu zagnjurenu u šake. Ramena su joj se tresla.

Laura Higinis je upravo otkrila nešto najstrašnije što joj se moglo desiti u životu. To saznanje bilo joj je užasnije od

samog gubitka oca. Mržnju koju je osećala prema ovom Džonu Holideju, vremenom se preobratiła u nešto drugo, što je Lauru gurnulo u najdublje očajanje. Morala je sebi da prizna da je bila fascinirana Holidejevim stavom i ponašanjem još onoga dana kada ga je upoznala i kada ju je zaštitio od dvojice pijanih kaubojja. Volela je čoveka koji joj je ubio oca! To saznanje potreslo ju je do najskrivenijih dubina njenog bića. Od tog trenutka, Laura Higinis prolazila je kroz najgore patnje koje žensko biće može da prođe. Zatražila je od krčmara sobu i pre nego što je sa ključem krenula uz stepenice, obratila se Doku.

– Hteli ste da znate ime čoveka koji je iz voza pucao u vas. Reći ću vam. Zove se Rod Vebster.

– Rod Vebster? Za tim momkom se u mom stolu nalazi poternica – uzviknuo je šerif. Pošto je pogledom otrpao Lauru Higinis, šerif se obratio Holideju. – Hteli ste da otputujete večerašnjim vozom?

– Izgleda da vam se mnogo žuri da odem, šerife.

Isplatio je račun, uzeo bisage i napustio lokal. Napolju je odvezao konja i vinuo se u sedlo. Glavna ulica bila je pusta. Osetio je pogled na leđima, dok je jahao prema železničkoj stanici.

Pogled zelenih očiju Laure Higinis!

*

U poslednjem vagonu sedeo je čovek bledog lica. Nisko čelo bilo mu je orošeno sitnim kapima znoja. Zatvorio je

oči i tiho ječao. Bio je to Rod Vebster, ozloglašeni revolveraš. U Kanzasu je za njim raspisana poternica, jer je u Dalasu ustrelio blagajnika banke. Previo je svoju bolnu ranu kako je znao i umeo. Iskusani revolveraš nikada nije kretao na put bez zavoja. Rame mu je bilo smrskano i niko na svetu više neće moći da ga zakrpi. Nesvestica samo što ga nije savladala.

Moram da ostanem budan, moram da ostanem pri svesti, dobovalo mu je u glavi. Taj prokleti kockar mora da je sam đavo u ljudskom obliku. Otvorio je oči i pogledao kroz prozor. Sledeći grad je Abilena, ali će tamo stići tek oko ponoći. Šta da radi u Abileni? Tamo sedi maršal i u njegovoj fioci se sigurno nalazi poternica za njim. Šanse su mu bile veoma loše. Ako nastavi dalje, iskrvariće. Lekar mu je bio neophodan. Imao je dovoljno novca u džepu, novca zbog koga je blagajnik banke u Kanzasu morao da umre. Nekoliko trenutaka kasnije, izgubio je svest.

*

Kasa Hostera i njegovu družinu nije više bilo lako prepoznati. Vođa je nosio golubijeplavo odelo dugih peševa, belu košulju i kockasti prsluk jarkih boja. Elegatne lakovane čizme bile su mu za dva broja manje, ali zbog elegancije, ovaj bol je stoički podnosio. I ostala trojica su izgledala slično. No, ovako odeveni, izgledali su istovremeno i veoma čudno, jer uz ta odela, koja su sada nosili, nikako nisu odgovarala surova razbojnička lica.

Najnezgrapnije među njima delovao je džinovski Gordon Bentli. Za njega nisu našli odgovarajuće odelo. Ograničenom gorostasu, međutim, bilo je pitanje časti da se ne razlikuje od ostalih. Želeo je po svaku cenu da deluje bar spolja kao džentlmen. Nabavio je odelo boje rde koje mu je pucalo po šavovima. Pantalone su mu bile za pedalj kraće. Uz sve to, nosio je teksaške čizme, jer drugu obuću za sebe nije mogao da pronađe.

Da u Abileni nije bilo tako zastrašujuće i opasno, građani bi se sigurno od srca smejali ovoj razbojničkoj četvorki. Međutim, ljudima nije bilo do smeha.

Vlasnik trgovine kome su pripadala ova odela, ležao je podbulog lica, poluonesvešćen u zatvoru. Kasa mu je bila opljačkana, a žena i kćerka u bekstvu napustile su grad. Nisu uostalom bile jedine koje su pobile iz Abilene.

Razbojnici su držali grad u svojim rukama. I gradonačelnik je bio u zatvoru. Sudiju Henriha su bukvalno za kosu dovukli u zatvor. Ne zbog toga što se čovek opirao, već zbog toga što su gajili bezgraničnu mržnju prema sudijskom pozivu uopšte.

Krčmaru Baliju su lupeži uništili lokal, jer nije hteo da im kaže gde drži novac. Sada je krčmar ležao više mrtav nego živ u ćeliji. Već puna četiri sata ležao je iza rešetaka ne dolazeći svesti.

U pošti su uništili telegraf, a poštara su pretukli gotovo do smrti i to bez razloga. Ono malo dolara, što se zateklo u kasi pošte, predao im je dobrovoljno.

Divljali su kao horda pijanih zveri. Iz sata u sat bivalo je sve gore. Vlast i moć su ovu četvoricu razbojnika pretvorili u furije. Kas Hoster nije zaboravio da zaposedne železničku stanicu. Tamo nije mogao da uništi telegraf, jer bi se to odmah saznalo i na drugim stanicama. Međutim, Pat Džekson, bacač noža, brinuo se za to da železničar ne dođe slučajno na neku ludu misao. Razbojnik je sedeo na stanici i motrio na železničara. Izuzev „Metropolitena“ svi ostali lokali su bili zatvoreni. Još od podneva niko živi nije izlazio na ulicu. Sedeći tako u kućama ljudi su grčevito stezali pesnice u nemoćnom gnevju, prebacujući sebi da su sav posao prepustili maršalu. Sada su se zbog toga gorko kajali. Razbojnici su mogli s njima da čine šta hoće.

*

Zatvorenici su bili ostavljeni sami sebi. Hoster je smatrao suvišnim da postavi stražu. Dok su nesrećni zatvorenici, najugledniji građani Abilene, sedeli pretučeni iza rešetaka, razbojnici su se naličivali viskijem. Zidni časovnik je pokazivao jedanaest.

– Ne ločite toliko, momci, danas imamo još posla – upozorio je vođa i pozvao svoje ljude za jedan sto u uglu. Kada su se smestili, počeo je da izlaže svoj plan. – Sutra ćemo očistiti banku. Neće baš biti jednostavno. To je masivna kamena zgrada, okovanih vrata i prozora zaštićenih rešetkama.

– Pa, kako onda misliš da uđeš tamo?

– Ući ćemo, ne brinite. Otvoriće nam iznutra, a onda ostajemo do večeri u gradu.

– Jesi li poludeo, gazda? – uzviknuo je Gordon Bentli. – Zašto da se ne izgubimo odmah posle akcije u banci?

– Nisam ja lud, nego si ti ograničen, prijatelju. Ako usred dana umaknemo, imaćemo gomilu za sobom. Ako se pak izgubimo noću, dobićemo nekoliko sati prednosti. Dakle, ja sada odlazim, a vas trojica napustite salun i budite na ulici dok se ne vratim. Ustrelite svakoga ko promoli nos na ulicu.

*

Tek kada je voz prelazio drveni most preko reke Salamon, Rod Vebster se trgao. S mukom je otvorio oči. Desno rame ga je užasno bolelo. Bio je jedan sat pre ponoći. Tada je, posle dužih muka uspeo levom rukom da izvuče časovnik iz džepa. Odahnua je s olakšanjem. Već se bio uplašio da je prespavao Abilenu. Najzad se voz zaustavio. Ustao je sa klupe jedva se držeći na nogama. Kada je pogledao kroz prozor, osim železničara nije bilo nikoga. Kakva sreća! S mukom se dokopao izlaza i posrćući krenuo napred.

– Šta vam je, jeste li pijani? – pitao je Kas Hoster, koji se sa zvezdom na grudi-ma, pojavio na stanici da dočeka voz.

Revolverašu je odjednom sve postalo svejedno. – Ja sam ranjen.

Hoster mu je prišao, izvukao revolver iz njegove futrole i uhvatio ga ispod ruke.

Poveo ga je u prostoriju gde se nalazio telegraf. Pat Džekson je išao za njim. Čim je ugledao ranjenikovo lice, uzviknuo je. – Prokletstvo, pa to je Rod Vebster!

– Šta to pričaš? – iznenadio se „maršal“. – U svom pisacem stolu sam našao poternicu za njim: pljačka banke u Dalasu.

Revolveraš je od iscrpljenosti i gubitka krvi sklopio oči.

– Potreban mi je lekar, a onda me možete obesiti.

Bacač noža prišao je bliže stolici i podigao revolverašu bradu. – Hej, Rode, otvori oči! Pre nego što te obesimo, moraš bar da upoznaš ljude koji će ti staviti omču na vrat. Maršal u Abileni je Kas Hoster, a njegov pomoćnik je Pat Džekson.

Dejstvo je bilo neočekivano. – Prokletstvo, šta se ovde zbiva? Zar nisam u Abileni?

– Tačno tako – cerio se Džekson.

– Ništa ne shvatam – procedio je ranjenik i zavalio se u stolicu.

– Ne sumnjam – uzvratio mu je Hoster. – Nas dvojica se još nismo videli, ali sam dosta slušao o tebi. Dobrodošao u moj grad, burazeru!

Vebster je za trenutak zaboravio bolove. – Grom i pakao, kako ste to samo izveli?

– Ništa ne brini, sve ćeš saznati – uzvratio mu je vođa bande. – Nego, smatram da ti je lekar zaista potreban. – Zatim se obratio svom čoveku. – Dovedi doktora iz zatvora.

– U redu, gazda.

Hoster je odveo revolveraša u salun. – Najbolje bi bilo Rod da legneš na sof, a ja idem po viski.

Ulazeći u salun, doktor Halvers je ispod oka pogledao krčmara. – Dakle, da li vi pripadate ovom društvu?

Vlasnik saluna je pomodreo. – Opljačkali su mi sav gotov novac i piju moj najbolji viski. Sam đavo zna. – prekinuo je jer je primetio da ga Hoster posmatra.

Halvers je spustio torbu na pod, skinuo kaput i zavrnuo rukave. – Vi ga morate držati – rekao je.

– I hoćemo – uzvratio je Hoster grubo. – Kaži Rod, ko te je to udesio?

– Ko bi mogao? Pogođen sam sa preko dvanaest jardi rastojanja. To može da uradi samo Dok Holidej.

Kas Hoster je zviznuo kroz zube. Stari lekar pri pomenu Holidejevog imena uplašeno je podigao glavu. U poslednjem trenutku uspeo je da savlada osećanja. Taj Holidej nam nedostaje, razmišljao je lekar. On bi bio sposoban da s ovom bandom razgovara na ravnoj nozi. No, građani Abilene su ga u svoje vreme prognali iz grada.

Kas Hoster je govorio. – Nemaš razloga da se uljuljuješ da si pobegao od njege, Vebstere. Ukoliko ti je Dok Holidej zaista za petama, on ima vremena da te traži, pa će te i naći.

– On se neće nositi sa mnom revolverima.

– Otkud ti to tako pouzdano znaš? – pitao je Džekson sumnjajući.

– Dok Holidej se ne bori s čovekom koji više nije u stanju da puca.

– Kosti će ti srasti – umirivao ga je Džekson.

Doktor Halvers je držao skalpel u ruci. – Više neće moći da koristi desnu ruku – kazao je odlučno.

– Ne govorite to valjda ozbiljno, doktore? – uzviknuo je revolveraš.

– Zar mislite da se šalim? Do toga mi uopšte nije stalo.

Vebster je uhvatio sjaj u lekarevim očima, a onda je pogledom tražio pomoć od Džeksona. – Nemoj to dozvoliti, Pat. Ovaj stari lupež to čini namerno, samo da ne bih mogao da pucam.

Lekar ga je prekinuo grubo. – Samo još jednu sličnu reč, pa ću vas ostaviti da ležite ovde. Koliko ćete u tom slučaju živeti, to izračunajte sami.

– Ućuti, Rod – govorio je Džekson. – Stari uopšte ne izgleda kao neko sposoban da iz čiste pakosti bilo kome odseče ruku.

– Bićeš prisutan, pa pazi – ječao je ranjenik. – Saspi mu olovo u telo ako pokuša nešto loše.

Lekaru je prekipelo. – Čuj me dobro, momče! Pre nego što se budem onesvestio pogođen metkom, ovim ću ti preseći grkljan. Toliko vremena bih našao da budem pogođen i pravo u srce. – Govoreći to, poturio je Vebsteru oštar skalpel pod nos.

*

Novi dan je osvajao prostranu preriju Kanzasa. Nebo je bilo, istina, sivo, ali je kiša prestala. Trava na pašnjacima bila je sveža i zelena, prošarana živopisnim poljskim cvećem. Popodnevni voz je klopao grabeći iz Kolorada i remeteći tišinu ranog jutra.

Dok Holidej je ležao ispružen na tapaciranoj klupi. Navukao je šešir na oči i osluškivao ritmično klopavanje točkova. Silazio je na svakoj stanici i raspitivao se o Vebsteru, ali bez uspeha. Uprkos tome, Džordžijanac je bio uveren da ranjenik nije mogao daleko da ode. Mašinovođa mu je dao predlog kako da nađe čoveka za kojim traga. Rekao mu je da je najbolje da pošalje telegram u Topeku, gde se nalazi mašinovođa noćnog voza. – Telegram treba da uputite na ime Smit. Tako se zove moj kolega.

– Mnogo vam hvala na pomoći. Pokušaću da na taj način saznam. Telegram je na jednoj od usputnih stanica poslat. Nepun sat kasnije, šef stanice ga je pozvao. – Hej, mister, imali ste sreće. Stigao je odgovor iz Topeke.

Kockar je uzeo telegram i pročitao sadržaj: „Mislim da je čovek napustio voz u Abileni, ali nisam siguran. Smit.“

– Bar nešto – promrsio je Holidej i vratio se u voz koji je trebalo za koji trenutak da krene.

*

Dok Holidej je upravo izvodio svoga

ždrepcu iz furgona. – Hajde, kreći amigo – govorio je blago životinji.

Mašinovođa je izašao iz stanične zgrade i prišao Holideju. – Vi ostajete u Abileni, mister?

– Možda.

– Čudno mesto – zaključio je mašinovođa. – Na stanici nema ni žive duše. Hoćete li biti ljubazni da o tome obavestite maršala? Trebalo bi da ovde bude neko bar kada vozovi dolaze.

– Reći ću mu, ne brinite!

– Hvala, mister. Moramo dalje, ionako već kasnimo.

Kockar je već osedlao konja. Sačekao je da voz napusti stanicu, a onda se uputio prema staničnoj zgradi. Sve prostorije su delovale kao da su upravo napuštene. Pod je, na primer, bio pun opušaka. Kockar je već dugo živeo na Zapadu, ali dò tada još nikada nije video stanicu u kojoj nije bilo ni žive duše. Slegao je ramenima i krenuo dalje. Šta ga se, uostalom, tiče što je železnička stanica napuštena? Ipak, neki crv sumnje počeo je da ga kopka. Setio se da nikoga ni od građana nije bilo na stanici. Niko nije bio radoznao da vidi ko je doputovao u njihov grad. Prosto neverovatno!

Kockar se vinuo u sedlo i krenuo prema gradu. Prolazio je pored prvih kuća koje je poznavao. Poznavao je i glavnu ulicu, salun, banku, maršalsku kancelariju. Bili su to vreli dani koje je ovde preživeo, dani koje nikada neće zaboraviti. Sada se već nalazio na početku glavne

ulice. Nesvesno je zaustavio konja. Ulica je bila pred njim kao izumrla.

Ovde nešto nije u redu! Stanica pusta, glavna ulica pusta a desno na uglu, berbernica zatvorena. Još nešto nije promaklo oštrom oku Holidejevom. Lica iza zavesa i pogledi koji su ga pratili. Jahao je dalje. Levo se nalazila banka, a pred njom je ležao čovek. Holidej je sjahao, poveo konja do mrtvaca, podigao ga i sklonio sa sredine ulice na pločnik. Ispod oka bacio je pogled na zgradu banke i video razbijen prozor i otvorena vrata. Jedno je bilo izvesno, banka je bila opljačkana, a razbojnici su još uvek u gradu.

Prokletstvo, Džone, govorio je samom sebi, opet si krenuo pogrešnim pravcem. Đavo bi ga znao da li je Rod Webster uopšte u gradu.

Trgao ga je grub glas. – Hej, gradski kicošu, šta njuškaš tu po ulici? – Bio je to Kas Hoster koji je potpuno zaboravio da je i sam slično odeven. Vođa bande je sa ulaza „Metropolitan“ saluna već neko vreme posmatrao Džordžijanca.

Holidej se okrenuo i video unakaženo razbojnikovo lice. Odmah mu je bilo jasno s kojom vrstom ljudi ima posla. Odgovorio je kratko i prilično hladno. – Sklonio sam mrtvaca sa sredine ulice.

Hosteru se ovaj čovek nije dopao. Hteo je odmah da mu skrene pažnju na obeležje zakona koje je nosio, i počeo da glača rukavom zvezdu. To nije smeo da učini, jer sada je Džordžijancu bilo još mnogo toga jasno. – Vi ste maršal u Abileni? –

Jedva primetna ironija u ovom pitanju nije promakla Hosteru. Počinio je i drugu grešku.

– Zar možda sumnjate u to?

Holidej se nasmejao. – Zbog čega bi trebalo da sumnjam? Konačno, vi nosite zvezdu.

Kas Hoster huknu. U svom gnevnu nije znao kako da reaguje. Bilo mu je jasno da ga je ovaj čovek raskrinkao. Kako bi prikrrio zbunjenost, upitao je oštro. – Odakle dolazite?

Dok Holidej se smejaio na neobičan način. Zvučalo je kao zveckanje metala.

– Mislim da maršalu treba dati odgovor. Dolazim sa napuštene železničke stanice.

Razbojnik se ujeo za usnu. Prokletstvo, na to je zaboravio. Vozovođa će obavestiti železničku stanicu u Topeki.

Holidej je prekinuo vođu bande u razmišljanju. – Imate nevolje? Mala provala u banku? Popijte jedno piće. Sve će biti brzo zaboravljeno.

Hosterove reči su opasno sevale. – Kako vam je, ta besmislica samo pala na pamet?

Izenada se Pat Džekson stvorio iza leđa svoga gazde i čuo, poslednju rečenicu. Zbog onoga što je bacač noža sada rekao Hoster bi mu najradije razbio glavu. – Ustreli ga, gazda, možda je bolje. Taj momak mi izgleda vraški radoznao.

Hoster nije mogao da se savlada. Udario je svog čoveka pesnicom po licu.

– Gubi se! – Džekson se povukao, bacivši još jedan pogled na Holideja.

– Jedan od vaših pomoćnika? – upitao je Džordžijanac kao uz put.

Hoster ga je oprezno odmeravao. Još uvek nije znao šta da misli o ovom čoveku. – Ne – uzvratio je tek da nešto kaže, a onda je upitao. – A sada mi konačno recite šta tražite u gradu?

– Hteo sam da igram poker.

Kas Hoster više nije znao šta da uzvрати, a još manje šta da pita. Ni samom mu nije bilo jasno zašto ovog stranca nije strpao u zatvor kao kauboje.

– U redu, odigrajmo onda neku partiju! – bilo je sve što je kazao.

Holidej se osmehnuo. – U redu!

Kampel i Džekson su se iznenadili kada su videli stranca da ulazi s njihovim gazdom u salon.

Holidej je prišao šanku. Krčmar ga je odmah prepoznao. Lice mu je oblilo rumenilo. Zaustio je nešto da kaže, a onda je samo promrsio. – Helo, mister.

– Brendi – naručio je Holidej. Primećio je da ga je krčmar prepoznao. Isto tako, činilo mu se da zna razlog zbog čega se ovaj čovek pretvara da ga ne poznaje. Znači, trebalo je da i drugi put za građane Abilene vadi vruće kestenje iz vatre. Sedajući za kockarski sto, Holidej se trudio da mu izraz lica bude što bezazleniji.

Uplašeni i opljačkani krčmar, jedva je mogao da prikrije osmeh, sluteći šta će se sada dogoditi. U početku je Džordžijanac

gubio. Igrali su sa markiranim kartama koje je Hoster izvukao iz svoga džepa.

Odjednom „žutokljunac“ je počeo da pokazuje zube. Bilo je to pri trećem deljenju. Razbojnici su gubili. Gubili su i u šestom, sedmom i osmom deljenju. Kas Hoster je počeo da se žesti. S ovim markiranim kartama dosada su uvek dobijali. Pat Džekson je zaškrgutao zubima. – Ja mislim da ovaj bratac vara.

Holidej se pretvarao da nije čuo ovu primedbu. Veštim pokretom promešao je markirane karte i rekao kao uzgred. – Udvostručujem ulog!

– Prihvatam! – rekao je Hoster.

– I ja – oglasio se Džekson.

Kampel nije ništa rekao, ali je prihvatio igru. Ovog puta dobili su razbojnici, ili, obljе rečeno, Holidej ih je pustio da dobiju, i to namerno.

Kas Hoster je porednički pogledao svoje ljude. Nije mogao a da ne kaže. – Sada ćemo mu pokazati!

Dok Holidej se bezazleno osmehivao. – Ovog puta ste vi na redu. Uostalom, dosta sam zaradio, maršale.

Igra je nastavljena. Na zelenom stolu „Metropolitan“ saluna nalazila se čitava kula od dolarskih novčanica. Čitavo bogatstvo. Džordžijanac je držao tri karte u ruci. Lice mu je bilo nepomično, a izraz ravnodušan. Secovao je na sve, i dobio!

Vođa bande je disao teško. Grlo mu je bilo suvo. Pogled je prikovao na novčanice koje je Holidej mirno privlačio. – Hoćemo li da igramo dalje? – pitao je

Dok. – Možda bismo mogli sa drugim kartama? Ove oznake sam već upoznao.

Zavladala je mučna tišina.

Holidej je držao u ruci jednu kartu i pažljivo posmatrao poledinu. – Prilično loše markirano – konstatovao je.

Kas Hoster je poskočio sa stolice. Lice mu je bilo crveno od gneva. – Šta to treba da znači?

Džordžijanac ga je pogledao iznenađeno. – Hteo sam samo da kažem da ste kupili loše karte. Možda ste ih samo pozajmili.

Vođa bande je hteo da se ustremi na stranca, ali ga je Džekson zadržao. – Ne uzrujavaj se, Kas. Dobićemo mi nazad naše dolare. – Pri tom je lipio šakom o dršku kolta.

Nastavili su igru s istim kartama.

Kas Hoster i njegovi ljudi gubili su stalno. Udvostručavali i gubili. Za dva sata su prokockali sav plen kojeg su se dokopali. Međutim, što su više gubili, sve su bili ravnodušniji. Uverenje da će od stranca uzeti svaki cent nazad, činilo ih je mirnim. Onda je došlo i poslednje deljenje.

Kas Hoster i njegovi ljudi nisu imali više šta da ulože. Imali su istina još novca, ali, ne kod sebe. Ono što su prethodnog dana opljačkali, nalazilo se u bisagama u maršalskoj kancelariji.

Dok Holidej je predložio. – Ulažem dve hiljade dolara, a vi vašu zvezdu, maršale!

Bio je to pun pogodak. – Dve hiljade

dolara za komad pleha, gazda – kikota se Kampel. – Nije loš posao.

Maršalska zvezda i dve hiljade dolara ležali su sada na kockarskom stolu.

Dok Holidej je dobio! Privukao je dolare i zvezdu. – Tako brzo niko nije postao maršal – rekao je, glačajući zvezdu o zelenu čoju.

Lica razbojnika bila su mračna. Kampel i Džekson su posmatrali svoga gazdu, očekujući napregnuto njegov mig.

Kas Hoster je sedeo nasuprot strancu, ne znajući šta da čini. Odjednom, kao da se trgao iz nekog omamljujućeg sna, uzviknuo je. – Vratite zvezdu, mister!

– Nešto ste rekli, mister? – kao čudio se Holidej.

Razbojnikova ruka kliznu prema drški kolta. U pola pokreta zinuo je od čuda. Stranac je već držao niklovani revolver u desnoj ruci. Kako je uspeo da ga izvuče iz futrole, Hosteru nije bilo jasno. Nije uopšte registrovao taj munjeviti pokret.

Čuo je strančev ironičan glas. – Uzmite moj revolver, mister, noviji je.

Kas Hoster nije bio sposoban ni da se pokrene. I ostali razbojnici su sedeli kao skamenjeni.

Dok Holidej je okrenuo kolt oko srednjeg prsta, a onda ga je veštijim pokretom ubacio u futrolu. – Ja sam vam ponudio, mister – zaključio je hladno i ponovo se mašio za karte. – Hoće li još neko da igra?

Razbojnici su se međusobno gledali. Vođa je slegnuo ramenima, a onda se spustio na stolicu. Ne ispuštajući stranca

iz vida rekao je Džeksonu. – Idi do Bentlija i uzmi novac.

Bacač noža poslušno je ustao, odmahujući glavom. Nije kazao ništa. Vratio se za pet minuta i spustio svežanj novčanica na sto. – Misli na to da je ovo i naš novac, gazda – opomenuo ga je prilično oštro.

Sav gnev koji se sakupio u Hosteru, iskaljen je na Džeksona. Vođa bande je skočio. Nije dao priliku Džeksonu da zaštititi lice. Obasut udarcima, sručio se na pod, a Hoster je nastavio da ga udara. Tek kada je melez bio onesvešćen, Kas je odustao. Stao je ispred Kampela. – Hoćeš li i ti nešto da mi kažeš?

– Ne, ja nemam šta da kažem, gazda.

Dok je u sebi odao priznanje Hosteru za jednu stvar: način na koji je držao svoje ljude. – Dakle, hoćemo li još koju partiju, mister? – pitao je Džordžijanac.

U tom trenutku se čulo lupanje na prvom spratu. Kas Hoster podiže glavu prema tavanici, a onda doviknu krčmaru. – Idi gore i vidi šta Vebster želi.

Dok Holidej nije promenio izraz lica kada je čuo ime čoveka za kojim traga. Dakle, nije uzalud došao u Abilenu.

Vlasnik lokala uzeo je flašu viskija i jednu čašu i pošao uz stepenice, a Hoster je promrsio za njim. – Taj bi nam najradije stavio otrov u viski.

– Ako to toliko žesti krčmara, da odustanemo od dalje igre – predložio je Holidej, pripaljujući cigaretu.

– To bi vam izgleda odgovaralo! No, ja neću ustati od stola, sve dok svi moji

dolari i moja zvezda ne budu ispred mene.

Nije potrajalo više od pola sata, a novodoneseni novac nalazio se ispred Holideja.

Kada je prokockao i poslednju novčanicu, Kas Hoster je bez reči ustao i prišao šanku. U prolazu je Kampelu dao znak. Razbojnik je pošao za svojim vođom.

Holidej je ostao da sedi. Nemarnim pokretom trpao je novac u džepove, zavalio se u stolicu i položio obe ruke na sto. Džordžijanac nije imao nameru da zadrži novac. Bilo mu je jasno da su sve to razbojnici opljačkali u gradu.

U međuvremenu, krčmar je došao sa sprata. – Ima groznicu, morate pozvati lekara.

– Hajde, izvuci starog i dovedi ga ovamo! – naredio je vođa bande Kampelu.

Holidej se pretvarao da uopšte ne prati razgovor ljudi za šankom. Ustao je od stola i pošao prema vratima, osećajući Hosterov pogled. Zastao je na samim vratima, obraćajući se krčmaru. – Idem da smestim konja u konjušnicu pa ću se vratiti.

Vođa bande se ujeo za usnu. Bio je gnevan na samog sebe. Zašto jednostavno tog stranca ne ustreli s leđa? Konačno, mora da se dočepa svojih dolara. Ispod oka je pogledao zidni časovnik. Bilo je tri i trideset. Nameravali su da za četiri sata napuste grad.

*

Razbojnici su otišli u maršalsku kance-

lariju da tamo sačekaju večer, mrak. Posle okršaja kada se Dok vratio u salun i kada ih je raskrinkao i poizbacivao im iz ruku koltove, posramljeni su izašli iz saluna. Hoster je obećao Holideju. – Nas dvojica ćemo se još razgovarati, Dok Holideje! – Od prvog trenutka znao je da ovaj stranac nije bezazlen i motrio je na njega. Ali, ni na kraj pameti mu nije bilo da je to čuveni Dok Holidej. Razbojnici su prežalili dolare koje im je Dok Holidej uzeo na kartama. Po načinu kako su međusobno razgovarali, osetilo se da su zabrinuti i uplašeni.

Daglas Mejton, maršal Abilene, stajao je kraj rešetaka i čuo sve što su razgovarali. Dok Holidej je dakle u gradu. Čuvar zakona se čudno osećao. Nekako postićen. Preko hiljadu ljudi živelo je u Abileni. Od tih hiljadu bar tri stotine je moglo da nosi oružje. Pa ipak, nisu uspeli da izađu na kraj sa šakom razbojnika i prognaju ih iz grada. Dozvolili su da ih potrpaju u zatvor kao pse.

Kas Hoster je seo za pisači sto i nervozno premeštao s kraja na kraj usana ugašeni opušak. – Moramo ga likvidirati – mrmljao je. – Moraćemo da nađemo neki način.

– Da ga ustrelimo ako izađe na ulicu – predložio je Kampel.

Uhapšeni kauboji su se zadovoljno smeškali, samo je njihov nadzornik bio ozbiljan. Stezao je pesnice tako da su mu zglobovi pobeleli. – Ne možete večno ostati u gradu – rekao je glasno. – Mi ćemo vas goniti i uhvatiti, u to budite si-

gurni. Bilo bi mnogo bolje da je nadzornik ćutao. Ovako, navukao je na sebe gnev razbojnika.

Maršal Mejton je naslutio do čega može doći. Počeo je da trese rešetke kao pomahnitao. – Nemojte činiti gluposti Hoster, kauboji vam ništa nisu učinili. Nestanite konačno iz grada i nemojte više stvarati nevolja.

– Svima ću vam pokazati kako se razgovara sa Kasom Hosterom. Nateraću vas da igrate onako kako ja sviram.

Igra je počela. Surova, zločinačka. U njoj su učestvovali svi razbojnici. Meci iz njihovih koltova zviždali su kroz ćelije u kojima su se nalazili zatvorenici. Uplašeni ljudi poskakivali su kao pomahnitali. Maršal se nije pomerio, čak ni onda kada ga je dokačio komad usijanog olova.

Gradonačelnik se onesvestio od straha. Još jedan čovek je klonuo na tlo. Nadzornik kauboja. Metak ispaljen iz Džeksonovog revolvera pogodio ga je u grud.

U maršalskoj kancelariji ponovo je zavládala tišina. Vazduh je bio ispunjen ljutim barutnim dimom. Razbojnici kao da su se odjednom istreznili. Nisu smeli jedan drugom da pogledaju u oči. Ovo što su upravo uradili, bilo je i po njihovom shvatanju bedno.

Maršal Mejton je posmatrao čizmu iz koje se prelivala krv. – Zašto se ne nosite sa Dokom Holidejem? – pitao je žustro. – Izgleda da vam nedostaje hrabrosti? Lako je pucati na nenaoružane ljude i dokazivati svoju hrabrost.

Kas Hoster još jednom je podigao kolt. Iz očiju mu je sevala mržnja. Povukao je obarač, ali mu je magacin bio prazan.

– Možda bi trebalo da živiš još nekoliko minuta, policijsko pseto. Dok Holidej će proći isto kao i ti, budi siguran u to.

– Dovedite lekara ponovo ovamo – prekinuo je Mejton vođu bande u razmišljanju. Pri tom je pokazao na ljude koji su ležali u susednoj ćeliji.

Pat Džekson je prišao ćeliji. – Kome je potreban lekar? – upitao je hladno i izvukao nož iz pojasa.

U tom trenutku su se otvorila vrata maršalske kancelarije, Doktor Halvers je stajao na pragu. Stari čovek je čuo puškaranje i smogao hrabrosti da dođe pravo u lavlju jazbinu. Bez straha je prišao ćeliji i rekao vođi bande. – Otvorite ćelije. – Halvers je pregledao nadzornika. – Morao bih da mu izvadim metak iz grudi.

– A onom drugom treba da odsečeš nogu – dodao je Hoster pokazujući na maršala.

Doktor Halvers je pogledao razbojnika drhteći od gneva. – Možda ne bi bilo zgoreg da mislite na svoj vrat, Kas Hostere.

Bilo je to upravo ono što zločinac nije mogao da podnese. Izvukao je oružje iz futrole. – Ni ti ne smeš sve sebi da dozvoliš, doktore – rekao je starcu.

Dogodilo se prvi put da vođu bande neko od njegovih ljudi urazumljuje. Pat Džekson je stajao kraj njega i rukom mu

pritisnuo cev oružja nadole. – Možda bi bilo bolje da ne pucaš, Kas. On nam ne može naškoditi.

Hoster je progutao pljuvačku i pošao prema vratima. – Kris i Džeksone, vi pođite sa mnom. Ti Gordone ostaješ ovde. Neka tu ostane i doktor. Za jedan sat napuštamo grad.

Tri razbojnika su napustila kancelariju. Samo je Bentli ostao u njoj.

Dok Holidej je sada bio jedini gost u salunu i on je takođe čuo pucnjavu. Maršalska kancelarija nalazila se na sto jardi rastojanja od saluna. Džordžijanac nije izlazio. Zatražio je od krčmara sobu.

– Idite gore, Dok. Sve sobe su prazne izuzev sobe broj sedam.

U toj sobi ležao je ranjeni Rod Vebster, revolveraš, koji je u Kerlajlu pokušao da ustrelji Doka Holideja iz zasede. On je bio ujedno i jedini čovek u Abileni koji nije znao da se kockar nalazi u gradu. Vebster je ležao u groznici. Kao kroz san čuo je da se otvaraju vrata i kao kroz maglu prepoznao je čoveka koji je prišao postelji.

– Dok Holidej – mrmljao je ranjenik. – Dakle, ipak ste me našli? Mislio sam, vi ćete...

– Trebalo je ranije da mislite, Vebster – prekinuo ga je Džordžijanac. – Sada je prekasno. – Dok Holidej nije osećao sažaljenje prema ovom čoveku, ali, nije osećao ni mržnju. Rod Vebster, revolveraš, bio je gotov.

– Bila je to poslednja šansa da umaknem iz grada, Dok – govorio je isprekidano ranjenik. – Ona mi je pomogla

da pobegnem posle napada na banku. Da je stari blagajnik na vreme podigao ruke, sigurno ga ne bih ustrelio.

Još i to, pomislio je Džordžijanac. Okrenuo se i napustio ranjenikovu sobu. Vrata za njim su se s treskom zatvorila. Rod Webster je odahnuo s olakšanjem, iako je znao da je sve prokockao. Ipak, silno se plašio ovog susreta. Doka Holideja je zamišljao potpuno drugačije. Sada, kada ga je video, gotovo da je bio razočaran.

Tako dakle izgleda čuveni kralj svih strelaca? U stvari, pre liči na sudiju ili advokata. Razmišljajući o tome, ranjenik je utonuo ponovo u duboku nesvesticu.

Dok Holidej je najednom shvatio da je njegov dolazak u Abilenu bio besmislen. Nema potrebe da kažnjava Webstera. Taj čovek je već kažnjen i obeležen za čitav život. Uostalom, obesiće ga čim se oporavi od rane. Holidej je stajao na prozoru svoje sobe i posmatrao ulicu. Kiša je ponovo počela da pada. Nebo i fasade kuća u Abileni imali su istu sumornu sivu boju. Kockar je video trojicu razbojnika kako nailaze ulicom.

Razbojnici su ušli u salun i počeli da ispijaju viski. Kas Hoster je odjednom ispljunuo gutljaj koji je upravo povukao i uneo se krčmaru u lice. – Gde je?

– Ko? – pravio se iznenađen krčmar. – Mislite li možda na mog crnog slugu?

Hoster je uperio kolt u krčmara. – Gde je on, Dok Holidej, govori ili si gotov.

– Soba broj četiri – promucalo je krčmar.

– Soba četiri je pored Websterove – umešao se Kampel. – Hoćeš li...

Vođa bande ga je prekinuo u pola rečenice. – Na vreme ćeš saznati šta hoću.

Krčmar je najednom obratio pažnju na zidni sat koji je otkucavao sedamnaesti sat tog dana, sat koji će stočarski grad Abilena dugo pamtit. Bio je to ujedno i poslednji sat razbojničkog života Kasa Hostera. Metak koji će uništiti život višestrukog ubice, već je čekao spreman u magacinu velikog revolvera.

*

Još jedan čovek trebalo je da umre u tom trenutku, u tom sedamnaestom satu ovog kišnog aprila. Biće to rančer Bil Milton. Rančer je bio neustrašiv ali miran čovek. Pre četiri dana proslavio je svoj pedeseti rođendan. Nije to bilo neko naročito veliko slavlje, jer za takve stvari Milton, nije imao vremena. Retko se pojavljivao u gradu, a još ređe je zalazio u salune. Voleo je svoje pašnjake, goveda i vetar koji talasa bujnu bufalo travu i rashlađuje znoj sa čela. Rad je bio smisao rančerovog života. I on je nekada došao u ovaj kraj kao kauboj. Dirinčio je mnoge godine, pre nego što je kupio komad zemlje.

Trud mu se isplatio. Krda u njegovim koralima bivala su iz godine u godinu veća. Imao je veliku sreću i u izboru kauboja. Mogao je da se osloni na svoje ljude. Sve do ovoga dana. Projahao je pored maršalske kancelarije, ne sluteći da

njegovi ljudi sede iza rešetaka zatvoreni, i da se nadzornik bori sa smrću. Bil Milton je jedino znao da mu je nadzornik odjahao u Abilenu i poveo sa sobom šest kaubojja. Trebalo je da obave neke kupovine i da se u rano popodne vrata na imanje. Kada je veče počelo da se spušta; napustio je ranč veoma loše volje, što mu se videlo na licu. Bio je čvrsto uveren da njegovi momci negde podupiru šank, što se inače događalo. Istina, Miltonovi kauboji su navraćali u salune kada bi se našli u Abileni, no, to su činili onda kada je sav posao na imanju bio završen. Rančer još izdaleka primetio je da su konji njegovih kaubojja vezani za prečku ispred „Metropolitan“ saluna. – Prokletstvo, to sam i mislio! – opsovao je ljutito. – Čekajte momci, potprašiću ja vas!

Jedan od tih „momaka“ ležao je zavijenih grudi u maršalskoj kancelariji. Bio je samrtnički bled. Doktor Halvers nije gajio nikakve nade da će nadzornik preživeti. Uprkos tome, nije više molio razbojнике da mu dozvole da odnese ranjenike u svoju kuću. Na svojoj koži je osetio koliko su svi oni nemilosrdni. Ni maršalu nije bilo dobro. Ispostavilo se da rana na nozi nije nimalo bezazlena. Čuvar zakona je sam previo nogu. Sedeo je na drvenoj klupi iza rešetaka i posmatrao Gordona Bentlija koji je upravo prišao prozoru. Razbojnik je čuo topot kopita i video jahača kako promiče pored maršalske kancelarije. – Taj je trebalo da stigne sat kasnije – rekao je cereći se. –

Njegov maler. Viski koji namerava da popije skupo će platiti.

Bil Milton je ispred saluna kliznuo iz sedla. Bio je toliko ljut da nije ni primećio praznu glavnu ulicu. Bio je razočaran u svoje ljude, posebno u nadzornika Barta Kantlija na kojeg je uvek dosada mogao da se osloni. Bart je nekada i sam bio rančer i gore u državi Utah posedovao je veliki komad zemlje.

Bil Milton nije znao kako je Kantli izgubio posed i stoku. Uostalom, nije bilo njegovo da se o tome raspituje. Cenio je svoga nadzornika kao pouzdanog i dobrog radnika. Do sada se nikada nije dogodilo da Kantli ne izvrši nalog.

Rančer je vezao svog konja za prečku. Još jednom je pogledao niz ulicu, a onda krenuo prema ulazu saluna. Razbojnici su ga, naravno, primetili. Kas Hoster je već krenuo uz stepenice kada ga je Kampel pozvao. – Hej, gazda, evo posete!

– Ko je to? – pitao je Hoster.

– Otkuda bih to ja znao? Zar sam se rodio u ovom bednom gnezdju?

Kas Hoster je zastao na petom stepeniku i napregnuto posmatrao vrata. Istovremeno je načuljio uši, osluškujući šta se gore na spratu dešava. Dok Holidej je bio jedini čovek od koga je zazirao. Veoma se ljutio na sebe zbog tog straha. Uopšte, u poslednja dva sata bio je krajnje nezadovoljan sobom. Kako je samo mogao da dozvoli da ga taj čovek tako namagarči! Svakog drugog bi i ne trepnuvši odavno ustrelilo. Vođa bande je sačekao da se vrata zatvore za

rančеровим leđima, a onda ga je osmotrio. Bio je već dovoljno dugo razbojnik, pa je umeo da oceni da na vratima saluna ne stoji kauboj, već rančer.

Bil Milton je stajao na ulazu i pogledom kružio po lokal. Krčmar ga je poznavao, iako Milton nije često navraćao kod njega.

– Halo! – pozdravio je krčmar. U glasu mu se osećala bespomoćnost. Čovek na vratima nije ništa slutio. Upitno je posmatrao Kasa Hostera, trudeći se da ne pokaže odbojnost. Onda je primetio i ostalu dvojicu razbojnika. Milton ih do tada nije video nikada u Abileni. Najednom se setio da su ulice grada tako čudno puste. A ova lica ovde? Zar tako nisu izgledali ljudi koji su krali stoku sa njegovih pašnjaka. Isti tipovi, kao i konjokradice koje je uhvatio na delu. Rančer je prišao šanku, osećajući napetost koja je vladala. Duboko je udahnuo vazduh, spustio svoje snažne šake na šank i upitao Halversona. – Gde su moji ljudi? Konji su im vezani tu ispred vašeg lokala.

Bob Halverson nije imao prilike da bilo šta izusti. Samo je zinuo. Način na koji je Hoster sprečio krčmara da bilo šta izusti, bio je tako zapovednički, da je Halverson prosto zatvorio usta kao pas za muvom koju je promašio.

– Koje ljude to tražite? Ko su ti ljudi?

Bil Milton nije navikao na takva pitanja, a pre svega ne na taj ton. Možda bi to svom starom ocu dozvolio, ali, on je davno bio mrtav. Ko li je samo taj čovek

unakaženog lica koji sebi uzima pravo da krčmaru naredi da ćuti? Bil Milton je prezrivo odmerio razbojnika. – Ne mogu da se setim da smo vi i ja negde razgovarali, mister – rekao je kratko, a onda ponovo upitao krčmara. – Gde su moji ljudi?

Bob Halverson uputio je značajan pogled prema Kasu Hosteru. Ovaj je upravo polako silazio niz stepenice i približavao se šanku.

Odnosi koji su vladali između krčmara, vlasnika „Metropolitan“ saluna i rančera Milтона, ne bi se mogli nazvati srdačnim. Retko se dešavalo da Milton svrati u salun i popije viski. No, sada su odjednom osetili da su u istom taboru i da se moraju držati jedan drugoga. Bob Halverson je uzeo čašu i natočio viski. Spustio je piće na šank, što dalje od čaša iz kojih su pili banditi. – Milton – rekao je, gledajući razbojnika Hostera ispod oka – vaši ljudi su u zatvoru.

Rančer nije video čašu, a ni opominjući krčmarev pogled. Samo je jedno doprlo do njegove svesti, a to je da su mu ljudi u zatvoru.

– Šta su učinili? – pitao je krčmar.

Bob Halverson je zbunjeno slegao ramenima, žaleći što je uopšte bilo šta rekao.

Kas Hoster se stvorio kraj rančera, i drsko i izazivački se naslonio na šank. – Želite da znate šta su momci učinili? – rekao je cereći se. – Zatvorio sam ih, jer su lupeži i razmetljivci.

Bil Milton je pogledao razbojnika. S

mukom se uzdržavao, osećajući odjednom kojoj vrsti ljudi taj čovek pripada.

– Upravo sam vam rekao, mister, da nisam zainteresovan za razgovor sa vama.

Stvari bi se daleko bolje razvijale da je čovek, navikao da od jutra do mraka radi, sada uzjahao konja i otišao. Na žalost, to nije učinio.

Kris Kampel je iznenada uperio kolt u rančerove grudi. Učinio je tako, kao da je to najprirodnija stvar na svetu. – Na kom mestu da ga izbušim, gazda?

Kas Hoster je naredio Kampelu. – Sklanjaj tu pucaljku! – Onda se zagledao rančeru pravo u oči i nastavio. – Ovog momka ću ja sopstvenim rukama srediti, momci. Napraviću iverke od njega. Upravo sam u takvom raspoloženju. – Da, upravo se vođa bande nalazio u najboljem raspoloženju za takav poduhvat. Prvo je svoj gnev iskalio na zatvorenike, a sada hoće da ga iskali na nedužnog stočara.

– Možda bi bilo najbolje da sada odete – kazao je krčmar Miltonu. – Vratite se za jedan sat, onda će vaši ljudi biti ovde.

Rančer se nasmejao. – Treba da idem? Možda zbog ovih ljudi ovde? – pri tom je pokazao na Kasa Hostera.

Bil Milton je bio snažan čovek i umeo je da se koristi pesnicama. No, nije bio dorastao razbojnicima. Ne po snazi, nego po spretnosti i lukavstvu.

Razbojnik je udario rančera snažno u stomak. Bio je to žestok udarac pesnicom, ali je snažni stočar ostao na nogama

i zamahnuo da vrati udarac. Međutim, Kas Hoster ga je vešto izbegao, tako da je rančerova pesnica uletela u prazno. Tada je rančer Milton počinio najveću grešku svoga života. Možda to i nije bila greška što se mašio za oružje, pošto se odjednom osetio ugroženim. Nije imao nameru da nekoga ubije, samo je u ogledalu iza bara primetio razbojnika sa revolverom u ruci. Okrenuo se i uperio oružje u grudi Kasa Hostera. – Recite onom čoveku koji mi stoji iza leđa da baci oružje.

Pat Džekson se zakikotaio i namignuo svome gazdi. Hoster je samo klimnuo glavom a onda rekao. – Pre nego što povučete obarač, imaćete metak u leđima.

– A vi moj metak u svojoj prokletoj glavi – uzvratilo mu je rančer hladno.

Hoster je posmatrao protivnika kao što otrovnica gleda kunića. Znao je dobro, da je to čovek koji ga nipošto ne bi ustrelilo, čak i ako ovog trenutka izvuče svoj kolt. Ta lica je poznavao iz iskustva. Često je gledao u oči takvim ljudima. Nije bilo teško izaći iz sukoba s njima kao pobednik.

Bob Halverson je još jednom pokušao. Čelo mu je bilo orošeno graškama znoja dok je govorio. – Taj čovek vam ništa nije učinio, Hostere. Recite onom momku – pri tom je pokazao na Džeksona – da spusti oružje.

Međutim, rančerova sudbina je već bila određena. Hoster mu izbi oružje iz ruke. Metak je zazviždao salunom. Rančer Bil Milton bio je na mestu mrtav.

Metak mu je ispod leve plećke ušao u srce. Pao je na tlo kao posečeno stablo.

Pat Džekson je mirno pogledao kolt, a onda je napunio mesto ispaljenog metka. – Da li je bar ovoga puta u redu? – pitao je Kasa Hostera.

Razbojnik je klimnuo glavom. – Bilo je u redu.

Krčmar je netremice piljio u mrtvog rančera ispred šanka. – Ne, to se nije smelo dogoditi – mrmljao je očajnički odmahujući glavom.

Hoster se resko nasmejao. – Šta vi hoćete? Pa, rančer je prvi potegao kolt.

Bob Halverson je zaboravio na opasnost u kojoj se nalazio. Ono što se u poslednjih dvadeset i četiri sata dogodilo u Abileni, bilo je za vlasnika saluna i previše. Ne, on nikako nije bio vitez, ni ti junak, pa čak ni dobar čovek. Celog života interesovalo ga je samo to kako da zaradi što više. Uprkos svemu, nikako nije pripadao vrsti kojoj su pripadali ljudi pored njegovog šanka. – Da, on je prvi potegao kolt – uzvratilo je krčmar. – No, kada je metak ispaljen, on više nije imao oružje u ruci.

Kris Kampel je stajao iza Hostera i potapšao gazdu po ramenu. – Mogu li ja ovog da preuzmem? – upitao je nemarno i izvukao revolver iz futrole.

Onda su svi čuli šum s stepeništa. Staro, isušeno drvo je škripalo pod tereotom visokog čoveka koji je upravo silazio.

Razbojnici su okrenuli glave i videli kockara kako zastaje na stepenicama.

Kas Hoster je osetio kako mu se grlo suši. Nije ovako zamišljao svoj poslednji susret sa Dokom Holidejem. Hteo je da ga napadne u njegovoj sobi.

Stajao je pred njima, spuštenih ruku i ledenog pogleda. Čuli su njegov glas, ali, reči nisu razumeli. Dok je rekao. – Ovde niko neće nikoga da preuzima. – Bio je to u stvari odgovor na Kampelovo pitanje. Dogodilo se nešto što je izmenilo situaciju u salunu.

Gordon Bentli je stajao na pragu i bacio pogled na ubijenog rančera u salunu, a onda se iscerio. – Ja sam se već uplašio da je nekoga od vas ustrelilo.

Kas Hoster se okrete glavom prema Bentliju. Bilo mu je na neki način lakše što više ne mora da posmatra Holideja. Tada je tek shvatio kakvu je grešku Bentli počinio, ostavljajući zatvorenike bez nadzora. Konačno, sva četvorica su zavisila od tih talaca.

– Ti, idiote, kako si mogao da napustiš zatvor?

Sa Bentlijevog lica nestalo je glupog osmeha. Ličio je na prerijskog vuka kome su izbili zube. – Konačno, moram da znam kada treba da poubijam one momke. Čuo sam pucanj, i hteo...

– Zaveži, i gubi se odavde! – naredio mu je Hoster.

Ponovo je odjeknuo metalni Džordžijančev glas. Još je stajao na poslednjem stepeniku. – Ne samo on, već svi da se odmah gubite!

Sada je Gordon Bentli primetio Doka Holideja. Zakoračio je nekoliko koraka u

salun i iznenađeno odmerio stranca. – Zar je ovaj još ovde i još ima nešto da kaže?

Kas Hoster priskoči do Bentlija i svom snagom ga udari pesnicom po glavi. Ovaj neuračunljivi čovek morao je da ima žrtvu na kojoj će iskaliti svoj bes. – Ovde samo ja imam nešto da kažem, a sada se gubi.

– On će ostati! – rekao je čovek na poslednjoj stepenici. Te tri reči zvučale su kao lomljava stakla. U salunu je vladao tajac. Čulo se samo kako Kas Hoster škrguće zubima. Razbojnici više nisu znali šta da kažu. Četiri zločinca koji su u vlasti držali čitav grad, stajali su nemi i ukočeni pred jednim jedinim čovekom koji ih je motrio svojim ledenim, opasnim očima. Ni jedan od ove četvorice nije ni pomišljao na to da pred njima stoji mladi zubni lekar iz Bostona, obrazovan čovek, lekar sa diplomom. Bili su svesni samo njegovih ledenih očiju.

Krčmarevo lice kupalo se u znoju. On, koji je svaki okršaj u lokalu pratio s mirnim osmehom, izgubio je sada nerve. Možda, da ga nervi nisu izdali, sve bi bilo drugačije. Stegao je pesnice i počeo da viče kao ludak. – Sada je gotovo! Došao je kraj! Vi, psi jedni, nećete s njim izaći na kraj. Sve će vas mecima izbaciti iz čizama, sve! – Lice mu je bilo crveno, skoro se gušio. – Bili su to moji dolari koje ste izgubili u igri s njim. Moj novac za koji sam godinama dirinčio, slušajući iz noći u noć glupe priče, priče zločinaca,

razbojnika, ubica. Sada je gotovo, sve će vas izbaciti iz čizama.

Nož Pata Džeksona pogodio ga je poput indijanske strele, visoko u grudi. Bob Halvers je podigao ruke u vazduh kao davljenik. Pokušavao je da levom rukom uhvati ivicu šanka, a desnom da iščupa nož iz grudi. Džeksonov pogodak nožem ovog puta nije bio smrtonosan. Oštrica je promašila cilj, ali je rana bila dovoljno teška da krčmara više nedelja priveže za postelju. Klonuo je iza šanka kao probušeni brod u burji.

Dok Holidej je polako stupio u lokal. Četiri para očiju ga je netremice posmatralo.

U „Metropolitan“ salunu u Abileni, situacija nikada nije bila opasnija...

Napolju, na pločniku, još uvek je ležao mrtav advokat Džek Moris. Građani su kroz prozore posmatrali kako ulica polako tone u mrak. Videli su rančera Milтона kako stupa u salun, a kasnije su čuli pucnje. Međutim, niko nije napuštao kuću. Strah im je sledio krv u žilama. Hteli su da žive.

U Abileni je bio čovek koji ništa od svega ovoga nije video. Zapravo, nije znao šta se u poslednja dva sata odigralo. Kuća mu se nalazila i suviše daleko da bi čuo pucnje iz „Metropolitan“ saluna. Bio je to vlasnik konjušnice, Korner. Oprezno je zatvorio za sobom kapiju i pogledao duž ulice. Bila je pusta. Samo su konji bili vezani za prečku pred salunom. Krenuo je ulicom ne obazirući se na kišu. Nije osećao kako mu čizme

upadaju u blato. Više nije mogao da podnese sramotu i pritisak koji su kao mora već dva dana mučili grad. Džul Korner je poneo sačmaricu. Podmazivao ju je pun sat. Cev je bila zardala, jer je prošlo mnogo godina od kada ju je poslednji put držao u ruci. U ono vreme, u doba Indijanaca, koristio se njom. Onda, kada su divlje horde Sijuksa napadale grad i zasipale kuće zapaljenim strelama. Tada je poslednji put pucao iz dvocevke. Džul Kornel je upravo prolazio pored maršalske kancelarije i primetio da su teška okovana vrata otvorena. Gordon Bentli je u žurbi zaboravio da ih zatvori. Vlasnik konjušnice je znao da su mnogi građani iza rešetaka. Međutim, bilo mu je nepoznato da Bentli više nije u kancelariji. Uostalom, kako je i mogao da zna da je zločinac otrčao svojim pajtašima. Došao je do vrata i oslušnuo. Pošto ništa nije čuo, oprezno je promolio glavu. Maršal Mejton ga je odmah primetio. – Čoveče, Korner, udite brzo!

Stari čovek je stao na prag i uplašeno pogledao oko sebe. Prednja prostorija bila je prazna. Ugledao je maršala. Mejton je imao samo jednu čizmu, dok mu je druga noga bila zavijena komadom košulje. – Dođite konačno unutra, mister Korner. Ovde nema nikoga od razbojnika, ali svakog trenutka se mogu vratiti.

Vlasnik konjušnice je ušao u kancelariju i iznenađeno pogledao oko sebe. – Šta? Nikog od razbojnika? Od kada to?

– Ne pitajte mnogo, Korner, nego

zatvorite vrata za sobom i navucite rezu pre nego što se razbojnici vrate.

Stari čovek je učinio što mu je naređeno. U tom trenutku, Hosterova banda je izgubila svoje taoce. Ubrzo su svi zatvorenici bili slobodni. Najednom su se trgli. Ništa od osvete koju su toliko priželjkivali. Razočarani, opipavali su prazne futrole. Šta mogu ovako bez oružja protiv naoružanih razbojnika, protiv ljudi koji samo još jedno mogu da izgube, živote. Imali su samo jednu pušku koju je Džul Korner držao u ruci.

– Šta će sada biti? – brižno je upitao stari lekar. – Ranjenici moraju što pre u moju kuću.

Mejton je odmahnuo rukom. – To mora da sačeka, doktore. Ono što nam je sada potrebno, važnije je. To je oružje!

– Za mene su samo ova dvojica važni – uzvratilo je lekar. – Ništa drugo.

Maršal se obratio vlasniku konjušnice. – Dajte mi vašu pušku.

– Šta će dalje biti? – pitao je Korner, pružajući pušku čuvaru zakona.

– Vratću se, idem da nabavim oružje – uzvratilo je Mejton i pošao hramajući prema vratima.

– Možda bi bolje bilo da neko od nas pođe – uzvratilo je jedan od kauboja.

Mejton je odbio. – To je moja stvar. Ostanite ovde i zaključajte vrata za mnom.

– Idem i ja sa vama – rekao je doktor Halvers odlučno. – Imam u svojoj kući kolt.

– To je samo moj posao, doktore. Već

je jedan čovek platio životom zbog toga što je hteo da pomogne zakonu. Ne želim da se to još jednom nekom dogodi.

Doktor je oborio svoju sedu glavu. Da, jedan čovek je umro. Ustreljen je kao pas zbog toga što je baš njemu hteo da pomogne.

Ljudi u maršalskoj kancelariji nisu znali šta se u međuvremenu dogodilo. Videli su samo kako je Bentli istrčao na ulicu kada je odjeknuo pucanj. Da su kauboji znali da njihov gazda leži mrtav ispred šanka u „Metropolitan“ salunu, maršal sigurno ne bi mogao da ih zadrži. Nasrnuli bi na razbojнике golim rukama.

Ni čovek sa zvezdom nije morao da dođe. Pakleni posao preuzeo je drugi, odbačeni, kockar Holidej!

*

Stajao je kao isklesan od granita ispred ubice Kasa Hostera. Nije držao oružje. Naprotiv, prekrstio je ruke na grudima. Odmerio je prezrivo razbojnika i upitao. – Zar još uvek nisi primetio da si proigrao sve šanse, razbojniče? – Izgovorio je to tako tiho da je samo Hoster mogao da čuje. Međutim, svi su čuli. Nisu više gledali u Hostera, pogledi su im bili prikovani za Doka Holideja. Šta li je to sa Hosterom, proletelo je Džeksonu kroz glavu!? Zar će dozvoliti da ga ovaj Holidej i dalje vređa? Nešto se mora desiti! Pokušao je neupadljivo da izvuče drugi nož. Ruka mu je neprimetno kliznula niz kaput, sve dok nije mogao da dodirne dršku noža. Džordžijancu nije ništa promaklo. Osim

toga, već je računao s tim da će razbojnici sve pokušati. – Pre nego što izvučeš nož iz pojasa, burazeru, bićeš mrtav. – Ovo je govorio Holidej još uvek držeći ruke prekrštene na grudima. Džeksonova šaka ostala je zgrčena iznad drške noža. Bila je to ruka višestrukog ubice. Prvi put u životu stajao je nasuprot čoveku kome nije bio dorastao.

Hoster je teško disao. U njemu je sve kipelo od besa. Ni trenutak, naravno, nije pomišljao da je sve ovo sam zakuvao. Naprotiv, proklinjao je sudbinu što je u pogrešnom trenutku dovela Holideja ovamo u Abilenu. Još su on i njegovi ljudi možda imali malu šansu. Da su sada krenuli, vinuli se u sedla, možda bi uspeali da umaknu i dokopaju se granice države Kansas. Možda! Ali, nisu pošli. Gordon Bentli je stao uz svoga gazdu. – Šta je sada, gazda? Da idem ili ne?

– Ici ćeš – uzvratio mu je Hoster muklo. – Otići ćeš i poubijati sav onaj šljam u zatvoru. – U sledećem trenutku, Hosterova ruka kliznu nadole, Džekson poteže nož iz pojasa.

To je bio trenutak kada je došao kraj Hosterove bande!

Niklovani revolveri Doka Holideja poleteše uvis i počеше da pevaju svoju ubistvenu pesmu.

Pali su gde su i stajali. Pat Džekson se sručio preko svoje žrtve, koju je bedno ustrelio s leđa. Kas Hoster je pri padu udario o šank. Ostala dvojica su uplašeno podigli ruke.

Maršal Mejton je gurnuo vrata saluna.

U rukama je držao sačmaricu. Ispred samih vrata čuo je pucnjavu. Zastao je na pragu i posmatrao lokal. Video je razboj-nike na podu, a onda mu je pogled kliz-nuo prema dvojici koji su držali ruke iz-nad glava. Iza gustog barutnog dima, opazio je kako stoji čovek koga nije poz-navao. Stari sat na zidu otkucao je šest puta. Onda je ponovo zavladala tišina. Daglas Mejton je potpuno zbunjen, s ne-vericom gledao ljude na podu. Kada je sreo ledeni pogled strančevih očiju, upi-tao je. – Vi ste Dok Holidej?

– Da, ja sam taj.

Maršal je pokazao rukom na razboj-nike na podu. – Jesu li mrtvi?

– Samo jedan – uzvratilo je Holidej umorno. – Mislim da se zove Hoster. Ni-je se moglo drugačije, svi su odjednom potegli oružje...

– Svi su odjednom potegli oružje – ponovio je Mejton muklo, ne skidajući pogled sa ovog zagonetnog čoveka. Svi odjednom, a Dok Holidej živ i zdrav.

Džordžijanac je navukao svoj „stet-son“ na čelo, a onda se uputio prema vra-tima. Zastao je na izlazu i rekao ne okrećući se. – Dovedite lekara, krčmar je ranjen, leži iza šanka. Ispraznio je džepove i položio gomilu novca na jedan od stolova. – Dajte ovo ljudima kojima je novac opljačkan. – Odmah je napustio salun. Samo četvrt sata kasnije kockar je odjahao iz stočarskog grada Abilene. Ni-jedan od građana nije video usamljenog čoveka kako odlazi u sumrak.

Na nebu su visili teški sivi oblaci, a ve-

tar koji je duvao sa Zapada, raznosio je kišu.

*

Dok Holidej je dolazio sa severa, iz pravca granice države Nebraska. Bio je jedini koji je video ljude koji su podmet-nuli vatru. Nalazio se samo nekoliko milja južnije, na Plavim jezerima. Video je kako vode konje na kojima su visile kante sa petrolejom. No, tek kada su is-praznili kante, naslutio je šta smeraju. Neočekivano, pred Džordžijancem se stvorio čovek žučkastih očiju. Njegovi ljudi su ga zvali Dakota Kid, ali, niko ni-je znao kako mu je pravo ime. Kid je bio visok, džinovski građen čovek, izrazito širokih ramena. Lice mu je bilo ukočeno kao u Mongola. Najviše su padale u oči šake, velike kao lopate. Bile su ne samo snažne, nego i brze. Potezao je oružje munjevito. Pojavio se neočekivano iza žbuna tamariske i stao pred jahača. – Možda bi bilo bolje, mister, da se ovde ne zadržavate nego da odjašite dalje – rekao je muklo i odjahao u galopu. To je bilo sve. U tom trenutku, prerija još uvek ni-je gorela. Planula je tek nekoliko minuta kasnije. Međutim, Kid je već bio nestao, a Holidej je imao muke da umakne vatri. Bio je prvi koji je stigao pre vatre u grad.

*

Jedina ulica u gradu, glavna, bila je ovog podneva kao izumrla. Ispred dva saluna stajalo je nekoliko konja oborenih glava. Šerif Mek Kvin sedeo je ispred

svoje kancelarije u naslonjači od pruća. Čuvar zakona je spavao. Čovek koji je u Smitaunu nosio zvezdu, nije do sada imao velikih briga. Probudio ga je topot kopita. Bunovno je posmatrao jahača koji je ispred njegove kancelarije kliznuo iz sedla. – Šta je s vama? – pitao je žmirkajući.

– Prerija gori!

– Šta to govorite! Prerija gori! Ali, to nije moguće...

– Ako budete još ispitivali, biće prekasno.

– Kako prekasno? Gde to gori?

– Ama, čoveče – uzviknuo je Holidej nestrpljivo – alarmirajte grad i to odmah! Potrebni su vam voda, pesak i ljudi koji će vam pomoći. – Samo što je to izgovorio, kada se iznad brežuljka pojavio prvi oblak dima. Nekoliko trenutaka kasnije, sunce je bilo zaklonjeno. Prvi jezičci plamena su se kretali uz brežuljak. Sve se zatim odigralo munjevito. Drvene kuće u gradu bile su isušene vetrom i suncem kao slama. U Smitaunu je postojao samo jedan veliki bunar. Reka se nalazila čitavu milju južnije.

Dok Holidej se ponovo vinuo u sedlo. – Ne bih hteo da se ugljenišem – rekao je čuvaru zakona i već okrenuo konja.

Šerifove reči su ga zadržale. – Ko ste vi, u stvari? – upitao je ne skidajući pogled s oblaka dima.

Dok Holidej je naglo zaustvio konja. U čudu je posmatrao šerifa i odmahivao glavom. Kakva prokleta budala! Ovoga puta su njegovi koltovi zapevali beza-

zlenu pesmu. Dvanaest puta su se oglasili ulicom.

Smitaun se probudio iz podnevnog sna. Ljudi su poskakali sa stolica, otvarali prozore i istrčali na ulice. No, pre nego što su se raspitali šta se zbiva, osetili su ljuti dim i videli tamne oblake. Onda su pogledali jahača u crnom, koji je grabio ulicom kao glasnik zla i vikao: – Prerija gori, vaše kuće su u opasnosti!

Sve je bilo prekasno. Grad se nije mogao spasti čak i da nije zavládala divlja panika. Ljudi su istrčali izbezumljeni iz svojih kuća, izvlačili iz njih šta su mogli i ne pomišljajući da gase požar. Dok Holidej se vratio do šerifске kancelarije. Čuvar zakona je izbezumljeno piljio u plamen koji je već zahvatio krovove prvih kuća. Džordžijanac je zaustavio konja ispred samog šerifa. – Dovedite konačno ovu rulju u red. Ako ovako nastavite, izgorećete svi zajedno sa kućama.

– Šta da činim?

I zaista, više se ništa nije moglo učiniti. Kuće su gorele kao igračke, kućice od karata. Čak je i nameštaj, koji su neki građani izneli na ulice, zahvatio plamen. Uz vatru je odjekivala detonacija. Gorela je municija koju su ljudi držali u sanducima ili ormanima. Tek onda je počelo bekstvo. Jedna žena je trčala ulicom, noseći dete u naručju. – Moramo na reku! – orio se njen glas. Ljudi su u panici napuštali grad i grabili prema reci. Holidej je poslednji stigao do Arkanzansa. U sedlu, ispred sebe, imao je mladu ženu. Kada je hteo da krene, ugledao ju je kako

izlazi iz saluna. Skute joj je već zahvatio plamen.

Ta žena bila je Laura Higans! Kakav susret! Baš on, Dok Holidej je morao da joj spase život. Čovek prema kome je istovremeno osećala i mržnju i ljubav i odavno ga sledila iz grada u grad. Laura Higans se očajnički otimala kada je poznala ko je jahač. Čak je pokušala da se baci s konja, ali ju je Dok grčevito stezao. – Možete sjahati kada budemo na reci. – Kada je rasni konj stigao do reke, van opasnosti, Dok je pustio ženu. Kliznula je odmah s konja i podigla glavu. – Ne dugujem vam zahvalnost, Dok. Ništa vam ne dugujem!

– Od vas nisam tražio zahvalnost – rekao je i poterao konja prema vodi. Svi su stajali uz samu reku. Svi građani Smिताuna su praznog pogleda posmatrali svoje domove u plamenu.

– Kome na ovome možemo da zahvalimo? – promrsio je šerif. Time je izrekao pitanje koje je svima ležalo na duši. Katastrofa koja se pred njihovim očima odigravala kao da je svima oduzela moć govora. Javila se Laura Higans. Nisu je poznavali, jer je tek dva dana ranije stigla u grad. – Možda je to učinio Dok Holidej! – uzviknula je i pokazala rukom na Džordžijanca. – On nas sve mrzi – nastavila je svoju optužbu. – On mrzi i celu ovu pokrajinu. Gdegod prođe seje smrt. On je mog oca... – Prekinula je u pola rečenice.

Holidej se okrenuo i lagano joj je prišao. – Ako ste ikada čuli za boga, on-

da mu toplo zahvalite što ste na svet došli kao žena. Inače...

Laura Higans se histerično smejala. – Znam, inače bih imala u grudima jedan od vaših čuvenih metaka, zar ne?

Džordžijanac joj je uzvratio tako glasno da su svi mogli da čuju. – Ne gospođice, prilepió bih vam nekoliko žestokih šamara. – Samo što je Holidej ovo izrekao, pojavili su se jahači. Grabili su duž reke. Dakota Kid sa svojim razbojnicima. Jahali su lagano i pokušavali da svojim surovim licima daju tužan izraz. Samo jednom to nije uspelo. Dakota Kidu! Njegovo mongolsko lice imalo je uvek isti izraz. Zaustavio je konja ispred šerifa. – Prokleta stvar – rekao je zagrobnim glasom, i bradom pokazao na ugljenisani grad. – Možemo li da pomognemo? – Tek tada je primetio Džordžijanca, ali to ničim nije pokazao. Kliznuo je iz sedla.

– Odakle dolazite? – upitao ga je čuvar zakona i odmerio svu petoricu podozrivo.

– S one strane – uzvratio je Kid i neodređeno pokazao prema jugu.

Samo jednom čoveku je palo u oči da njihovi konji nisu mokri, iako su navodno prešli reku. Doku Holideju! No, on je i bez toga znao da je čovek s mongolskim licem lagao. Konačno, video je svojim očima Kida gore na severu. Kockar se pretvarao da ga nikada nije video.

Poslednji plamičci vatre su se ugasili. Veliki požar završio je svoj pohod na obalu reke Arkanzas. Za njim su ostali samo gar, popeo i smrt. Niko još nije

znao gde je vatra počela i ko je razbojnik koji je izazvao nesreću. Jedini koji je to slutio nije izustio ni reč. Kid je sa svojim ljudima još uvek stajao ispred šerifa, kada je Džordžijanac hteo da odjaši dalje. Odvojio se od grupe razbojnika i presekao Doku put. – Hej, mister, da li smo se mi danas već videli?

– Može biti, mister.

Razbojnik nije znao šta da misli. Ovaj stranac u crnom odelu mu je izgledao čudan, neprijatan. Iz razmišljanja ga je trgao šerifov glas. – Poznajete li Doka Holideja?

Dakota Kid je razrogačio oči. – On... Dok Holidej?

– Jeste, on je – umešala se Laura Higin. Stala je ispred Kida i pogledala ga svojim zavodničkim zelenim očima. Dejstvo tog pogleda bilo je veliko. Laura Higin je tačno znala šta čini. Ponovo je tragala za čovekom kojeg bi nahuškala na Doka Holideja.

Našla ga je!

Holidej je ponovo okrenuo konja da krene, ali ga je ovog puta zadržao šerifov glas. – Zaustavite konja, Dok. Mislim da bi nas dvojica trebalo da razgovaramo.

– O čemu se radi?

– Konačno, ovde je neko optužen za podmetanje vatre.

– A zašto ne biste upitali gospođice Higin šta je povod zbog koga me optužuje?

Devojka je ponosito zabacila glavu. – Zbog toga što je ubio mog oca. – Nije osetila pri tom da je tim rečima počinila

glupost. Na žalost, to nisu ni drugi shvatili. Nije im bilo jasno da se žena sama odala. Videli su samo lepu devojku i čoveka koji je bio na zlu glasu.

– Tu pesmu već dobro poznajem, Laura Higin, setite se nečeg drugog.

Mlada žena je prasnula u smeh. Stala je pored Kida, tako da je gotovo mogao da oseti toplinu njenog tela. – Verujete li sada da je on Dok Holidej? Na Zapadu se samo jedan čovek usuđuje da tako govori sa damom.

Dakota Kid je shvatio. Međutim, još uvek nije znao ni cenu ni nagradu ako ovoj ženi ispuni želju.

Ko je u stvari bio čovek nazvan Dakota Kid, čovek koji je sada potegao revolver i uperio ga u grudi Doka Holideja. Pre mnogo godina bio je prijatelj čoveka čiju je zemlju sada opustošio. Prijatelj rančera Kliva Berija. Kid Gren je pre više godina bio poručnik u graničnom utvrđenju Randau. To utvrđenje se nalazilo na gornjem toku reke Misuri, a u graničnom predelu između Dakote i Nebraske. Kliv Beri je bio komandant utvrđenja koje se nalazilo na teritoriji Sijuksa. Indijanci u ono vreme još nisu bili u rezervatima. Dogodilo se to jednog dana u leto 1859. godine kada se utvrđenje Randau nalazilo u beznadežnoj situaciji. Sijuksi su okupili svoja plemena da zajednički napadnu utvrđenje. Okupio ih je „Crveni Oblak“ veliki poglavica, čije ime je ušlo u istoriju Sjedinjenih Država. Obojili su lica ratnim bojama i iskopali ratne sekire. Uprkos svemu, Si-

juksi ništa ne bi mogli da učine. Zauzvile bi ih visoke ograde utvrđenja, da nije bilo jednog čoveka, mladog oficira, koji je izdao svoje ljude. Zbog čega je to učinio Kid Gren? Niko to onda nije mogao da objasni. Te noći, on je napustio utvrđenje, baš uoči napada crvenokožaca. Bio je to dan kada je Kliv Beri preuzeo komandu u utvrđenju, jer je stari pukovnik poginuo. Kid Gren se osećao zapostavljenim i odbačenim, jer je bio uveren da će on voditi akciju. Osećao se sposobnim za takav zadatak. Pošto mu se snovi nisu ostvarili, odlučio je da se osveti, pa je postao izdajnik i razbojnik. Vratio se u kasnu noć i rekao stražaru da mu otvori kapiju. Odmah iza njega uvukao se Sijuks. Šta se posle toga dogodilo nije teško pretpostaviti. Samo nekoliko vojnika je uspelo da preživi ovo krvoproliće. Komandant se borio sve do zore, a onda mu je uspelo da umakne sa još nekoliko preživelih vojnika. Beri je znao da je krivac za tu nesreću Kid Gren.

Od tog dana, Kid Gren kao da je u zemlju propao. U odsustvu je izbačen iz vojske i sada je posle dvadeset godina došao da se zbog toga osveti. Dakota Kid je uništio ceo jedan kraj. Sada je držao u ruci kolt i uperio ga u grudi najopasnijeg strelca na Zapadu.

Džordžijanac je mirno sedeo u sedlu i posmatrao razbojnika.

– Dok Holideje, ja vas pozivam na dvoboj – rekao je Kid, posmatrajući iskosa Lauru Higin. Pri tom je držao palac na obaraču.

– Na vašem mestu bih se okanio toga, mister. – Kockar je okrenuo konja i hteo da odjaši.

Kid je još jednom pogledao devojk, a onda je otkočio kolt i stavio kažiprst na obarač. Pre nego što je uspeo da zgrči prst na obaraču, Gren je ostao bez kolta. Holidej mu je metkom izbio oružje iz ruke.

– Ja sam vas upozorio, bratac. Vi ste kukavica, bedna kukavica. Nema drugog izraza za ono što ste hteli da učinite.

– Nisam pucao – pokušao je Gren da se brani.

– Niste samo stigli da to učinite.

Niko nije primetio ljude koji su se približavali reci sa zapadne strane. Bio je to rančer Kliv Beri sa svojim poslednjim kaubojima. U širokom luku su obišli vatra i prišli reci sa zapadne strane. Rančer je jahao na čelu. Lice mu je bilo očajničko. Kada je došao do poslednjeg proplanka, ugledao je spaljeni grad. Dvanaest kuća u Smitaunu bile su njegovo vlasništvo. Onda je okrenuo glavu da ne gleda taj užas. Sa reke su odjeknula dva pucnja. Obo je konja bez razmišljanja i krenuo prema reci. Opet pucnji, tri, četiri, pet, šest. Onda je zavladała pritiskajuća tišina. Čuo se samo šum reke.

Dogodilo se nešto neočekivano. Džordžijanac nije ispalio više nijedan metak, ali je stajao na nogama. Nijedan od razbojnikovih metaka nije pogodio cilj. Kid Gren je ispalio tih šest metaka i šest puta promašio cilj. Šta se to s njim zbiva?

Nije ni sam znao. Svaki put kada bi povukao obarač, sreo bi pogled tih ledenih očiju koji bi ga paralisao. Sada mu je magacin bio prazan. Pred njim je stajao Dok Holidej i u desnoj ruci držao je niklovani kolt sa drškom ukrašenom slonovačom.

– Pucaj konačno! – vikao je Kid, izgubivši nerve.

Džordžijanac podiže kolt. Šest puta su meci zviždali i šest puta uskovitali pesak kraj čizama Dakota Kida. Tek onda je Dok izvukao kolt iz leve futrole. Ovaj put, upravio je cev u razbojnikove grudi. Lagano mu se približavao i zastao tek dva koraka ispred njega. Svima je zastao dah i svi su znali da je Dok Holidej namerno promašio protivnika. Bilo je neshvatljivo.

Sada su stajali jedan naspram drugog, čovek sa praznim koltom i drugi s oružjem u čijem je magacinu bilo šest metaka.

– Nestani razbojniče! – rekao je Holidej tiho, tako da ga je samo Gren mogao čuti.

Upravo je naišao Kliv Beri na konju. Odjednom mu se pogled ukočio. Ugledao je Kida Grena, svog nekadašnjeg oficira koji je oterao u smrt mnoge ljude.

– Kid Gren – rekao je žustro i gotovo pomodreo u licu. Posle nekoliko trenutaka skrenuo je pogled prema Doku Holideju koji je još uvek držao kolt u ruci.

– Prepustite tog čoveka meni, mister! – Izvukao je kolt. Nosio je isti vojnički revolver kao i Gren. Mongolsko lice

razbojnika bilo je za nijansu bleđe. Dakota Kid je već godinama očekivao ovaj susret. U usamljenim noćima je o tome sanjao, a sada je omraženi čovek ovde. Međutim, kolt Kida Grena bio je prazan. Bacio ga je pred rančerove noge. – Ja sam bez municije – procedio je kroz zube.

– Vi niste samo izdajnik, Gren, vi ste i kukavica! – povikao je rančer. – Podignite svoj kolt, nas dvojica treba da sredi-mo neke račune.

Dakota Kid je prišao svom nekadašnjem komandantu, sagnuo se i podigao oružje. Polako je punio magacin.

Dok Holidej je stajao iza njega još uvek sa revolverom u ruci i motrio na ostale razbojнике, koji su kao okamenjeni stajali ispred žbunja. Članovi Kidove bande nisu znali šta se nekada dogodilo između Grena i Berija. Vođa im je pričao da spaljenu zemlju mogu da kupe jevtino i za nekoliko godina da se obogate. Razbojnici su imali novac. Za taj novac u Ajovi, životom su platile tri osobe: vozač poštanske kočije i dva putnika. Kid Gren je stajao i dalje ispred rančera i znao je da mu je Holidej za leđima. – Ne pada mi ni na pamet da prihvatim dvoboj sa vama, Beri. Vi ste mi pre mnogo godina, istina, učinili zlo, no, to je bilo davno.

– Znao sam da ste kukavica – otpljunuo je prezrivo rančer. – Izdajice su po pravilu kukavice.

– Sada svaljujete krivicu na mene, a vi ste onda zakazali. Trebalo je da odete iz utvrđenja, jer ste bili nesposobni da komandujete.

– Ni reći više, inače ću vas ubiti golim pesnicama, Gren.

Grenovi ljudi su pritrčali u pomoć, iako im vođa nije dao znak. Nastalo je divlje puškaranje. Pri tom je jedan od razbojnikovih ljudi pao pogođen rančеровим metkom. Ostao je na mestu mrtav. Šerif Smituana, Mek Kvin, ležao je u pesku. Prišao mu je Beri. – Je li opasno, šerife?

Čuvar zakona je odmahnuo glavom. – Nije tako opasno – uzvratio je i pogledao ubijenog razbojnika, a onda skrenuo pogled ka Holideju. – Jeste li to vi učinili?

Odgovorio je rančer umesto kockara. – Ne, šerife, ovaj čovek je samo napadaču izbio kolt iz ruke. Ja sam ga ustrelio.

Šerif je rekao da odmah treba sahraniti mrtvaca. Čim to bude obavljeno, zahtevao je da Gren i njegovi ljudi napuste kraj.

Vođa bande se ponovo osetio sigurnim. Prišao je šerifu na korak. – Vi nemate šta da naređujete i zabranjujete, mister, bez obzira što ste nosilac zvezde.

– Vi ste počeli gužvu i vaša je krivica što ste izgubili jednog od vaših ljudi – rekao je šerif.

Holidej se ponovo vinuo u sedlo i hteo je da krene, ali ga je Mek Kvin za trenutak zadržao. – Mister Holideje, mislim da vam dugujem zahvalnost.

– Ne znam na čemu mi zahvaljujete, šerife.

– Prokletstvo, kakav čovek! – mrmlijao

je šerif u bradu, ali Beri koji je stajao pored njega čuo ga je.

– To je dakle Dok Holidej, šerife? Čovek o kome se ispredaju tolike priče. Priznajem, zamišljao sam ga sasvim drugačije.

*

Dok Holidej se nalazio u Stoptonu, gradiću na južnom delu toka reke Smoki. Odmah posle požara je tu došao da se malo odmori. Nameravao je da ostane nekoliko dana, ali se razboleo i ostao vezan za postelju. Tek u Stoptonu je primetio da je izgubio sat, jedinu uspomenu koja mu je ostala od roditelja. Verovatno se Dok Holidej nikada više ne bi vratio u Smitaun, da nije bilo tog sata. Nije gajio veliku nadu da će ga tamo naći, jer ni sam nije tačno znao gde ga je izgubio.

*

Rančer Beri stajao je utučen na vratima kolibe. Nalazila se na severnom delu njegovih pašnjaka i služila nekada kaubojima kao sklonište od nevremena. Osim toga, koliba je služila i kao ostava za stubove i bodljikavu žicu. Sada je to, međutim, bio jedini krov nad glavom koji je Kliv Beri još posedovao. Poslednjih nedelja jedino on nije mislio na ponovnu izgradnju svoga ranča. Zašto bi to činio? Dece nije imao, a žena mu je odavno umrla. Ovaj vitalni čovek je posle nesreće za veoma kratko vreme ostario. Jedino što ga je još održavalo u životu bila je

želja da pribavi dokaze da je Kid Gren podmetnuo požar. Međutim, izgleda da niko nije video razbojнике na delu. Rančer i njegov nadzornik se za sve ovo vreme nisu pojavljivali u gradu. Odlučili su da tamo odu tek kada budu u mogućnosti da razbojнике pošalju na vešala. Rančer nipošto nije želeo da se sam obračunava sa zločincima, on je poštovao zakon. Međutim, njegov nadzornik, Ralf Barton nije hteo da odustane od borbe. – Odjahaćemo u grad, gazda.

Beri je odmahnuo glavom. – Znam da je to on učinio, i ja bih zbog toga mogao da ga ustrelim, ali, ja nisam ubica, Bartone.

– Ali, gazda, ne možemo te pse pustiti da žive nekažnjeno. Nije u pitanju samo stoka koju ste izgubili, kuće neću ni da pominjem. Radi se o ljudima koji su izgubili živote.

– U redu, sutra ćemo odjahati – na kraju je popustio Beri.

Na licima građana Smitauna nije se ogledala radost kada su prve kuće sagrađene. Dobre volje bila je samo nekolicina. Ta nekolicina sedela je u separeu saluna s nogama na stolu, i ispijala viski. Gotovo se nije ništa videlo od gustog duvanskog dima.

– Prestanite s opijanjem – naredio je Kid Gren. – Treba da govorim sa vama. To se pre svega odnosi na tebe, Bobe, jer ti ćeš danas napustiti grad.

Tamnoputi razbojnik Bob Norton iznenađeno je podigao glavu. – Zbog čega

treba da odjašim? Meni se ovde vraški dopada.

Vođa bande je udario pesnicom o sto. – Ovde govorim ja i niko drugi. Pitanja možeš da postavljaš kasnije. Slušajte me dobro! Do sada je sve odlično teklo. Dopada mi se sve, izuzev jedne stvari. Gde je Beri? Poznajem tog starog veoma dobro. Taj neće odustati. Ne mogu da odagnam slutnju da se nešto kuva. Ako slučajno iščeprka da smo mi podmetnuli vatru, mogao bi da nas sredi. Propašće novac koji smo sakrili ovde u gradu.

– Od koga bi to mogao da sazna? – interesovao se Hal Dansbi, rošavi razbojnik koji je nosio tri ubistva na savesti.

*

– Od Doka Holideja, možda.

– Prokletstvo i to nam tek sada kažeš?

– Zbog čega je bilo potrebno da vam ranije govorim? On nas nije odao.

– Ako je tako, onda će i dalje ćutati – zaključio je Dansbi.

– I ja sam tako u početku mislio, no u međuvremenu mi je nešto palo na pamet. Šta ako se njih dvojica, Beri i Holidej, sretnu? Mislim, sasvim slučajno? Onda Holidej može da progovori. Dakle, treba likvidirati Holideja. Taj posao preuzeće Bob.

– Šta? – viknuo je Bob Norton. – Ja? Mora da si poludeo. Ne, amigo, ja to neću. Moraš naći drugu budalu. Ti si na reci propustio priliku da ga likvidiraš.

Dakota Kid je nabrao obrve. Najradije bi svoga čoveka udario pesnicom posred

lica. Međutim, to nije smeo da učini. – Slušaj me, Bobe! Saslušaj do kraja. Ne treba da ga izazivaš na dvoboj. Prosto treba iz zasede da motriš na njega i ustreliš ga u pogodnom trenutku. Naravno, to neće biti lako. O njemu se čuje nešto tek kada napusti grad u kome je boravio. – Trebalo bi da pitamo onu ženu. Mislim da se zove Higin. Ona mu je stalno za petama.

– Nije loša ideja. Ta će te nagraditi ako likvidiraš Holideja. Ima više od mesec dana kako mu se zatro svaki trag.

– Trenutak momci, ideja sa ženom uopšte nije loša. No, kako da saznamo kuda se odavde uputila?

– Možda zna šerif – ubacio je Dansbi. – Obezbedio joj je kola, jer je ovde sve bilo spaljeno.

– Zahvaljujući nama – kikotao se Norton.

– Ostavi se tih neslanih šala. Imamo prečeg posla – presekao ga je Gren. – Nego, Hale, otidi do šerifa i upitaj ga ima li šta protiv ako nekoliko žena zaposlimo u baru? Jesi li shvatio.

– Nisam uopšte – uzvratilo je rošavi razbojnik.

– Čoveče, baš si glup! Ako počneš takav razgovor, lako ćeš skrenuti priču na Lauru Higin.

*

Mek Kvin nije bio baš oduševljen kada je video Holideja kako ulazi u grad. – Koji vas đavo opet dovodi u naš grad?

Holidej se osmehnuo. – Samo bez brige. Uskoro ću otići.

Šerif je progutao pljuvačku. Zažalio je što je tako kazao. Konačno, ovaj Holidej mu je jednom pomogao. Nikome u Smitaunu nije učinio ništa nažao. – Nisam tako mislio, Dok – promrsio je i ponudio Džordžijancu stolicu.

– Kod vas izgleda, opet sasvim dobro – rekao je Dok.

– Prizor često vara – uzvratilo je Mek Kvin ljutito. Skinuo je šešir i obrisao znoj sa čela. – Vraški je toplo danas, mister Holideje. Smem da se kladim da biste i vi mogli da podnesete čašu viskija. – Čuvar zakona je oklevao da li da ispriča Holideju šta se u njegovom gradu zbiva. Najzad je odlučio.

– Da, Dok, izgled može da vara. Kuće stoje, guverner nam je obezbedio zajam od vlade, ali ni to nije dovoljno.

Kockara nisu mnogo interesovale prilike i Smitaunu, niti to gde su ljudi nabavili ostatak potrebnog novca. Upitao je tek da nastavi razgovor.

– Da niste možda opljačkali transport zlata?

Šerif Mek Kvin se gorko nasmejao. – To bi mi čak bilo draže. Bar bih znao odakle novac potiče, a ovako...

Kockar je ispio svoj viski i spustio čašu na sto. – Pređite na stvar, šerife.

Čuvar zakona je duboko uzdahnuo. – Vi se sigurno još sećate lupeža sa kojima ste imali puškaranje na reci.

– Mislite na onoga koji je hteo dvoboj

sa mnom? Ako se ne varam, zvao se Gren.

– Kid Gren je pozajmio građanima novac uz najvišu moguću zelenašku kamatu. Ima u gradu svoj salun i nekoliko kuća, on...

– Ne govorite to valjda ozbiljno? – upitao je Dok, zaista iznenađen. Retko se događalo da se u kockarevom glasu oseti uzbuđenje. No, ovoga puta Dok Holidej je mogao tačno da oceni do koje mere je užasno ono što se u Smitaunu zbiva.

Razbojnik Gren je opustošio zemlju i grad da bi dobro uložio novac koji sigurno nije stekao na pošten način. Kakva neshvatljiva podlost!

– Mislim sasvim ozbiljno, Dok. Ništa protiv toga ne mogu da učinim. Suprotstavili su mi se svi građani.

– Mogu da mislim. Bili su srećni kada su dobili novac.

Šerif je do pojedinosti pričao Džordžijancu šta se u gradu događalo za protekla dva meseca. Međutim, Holidej ga više nije slušao. Tek pošto je šerif završio, postavio je pitanje. – Vi još uvek ne znate ko je podmetnuo požar?

– Ne znam, ali podozrevam. Bolje rečeno, imam razloga da sumnjam.

– Kid Gren, zar ne?

Šerif je potvrdio. – On i njegova družina.

– A šta je s ostalima u gradu? Gaje li i oni istu sumnju? Mora da je i njima puklo pred očima?

– Svakako, verujem da sumnjaju. Moralo im je pasti na pamet kada im je

Gren iznenada ponudio novac na zajam. No, znate kako je, novac je pogan, on mnogima zatvara usta.

Čekali su neko vreme, a onda se šerif lupio po čelu. – Prokletstvo, gotovo sam zaboravio, imam nešto za vas, Dok.

Kockar ga je upitno pogledao. Mek Kvin se široko nasmejavao i pružio ruku do mesta na koje je tog jutra spustio sat, govoreći. – Vaš sat. Našao sam ga na reči.

Međutim, sat nije bio na svom mestu. Nestao je. – Prokletstvo, kako je to moguće? Svojom rukom sam ga ovde spustio. – Odjednom se trgao. – Da ga niste vi već uzeli?

– Nisam valjda ukrao svoj sopstveni sat?

– Da, u pravu ste, potpuno sam zbunjen. Međutim, nije mogao sam da ode.

– Baš čudno – primetio je Holidej. – Uputio sam se u vaš grad, do vas, da potražim svoj sat. Nisam gajio velike nade.

– Ne čudno, nego neverovatno. Jutros sam našao sat. Vi stižete istog dana i pitate za njega. Sada je opet nestao. Prokletstvo, ništa ne shvatam.

– A ja shvatam. Neko ga vam je ukrao. Šerif zazvižda kroz zube. – Do đavola, u pravu ste.

– Razmislite ko je sve danas navraćao ovamo.

– Bilo ih je više. Prvo je došao kovač i doveo mi potkovanog konja. Sledeći je među svojim govedima otkrio nekoliko

odbeglih Berijevih grla i raspitivao se o rančeru.

Dok Holidej ga je prekinuo. – Beri? Je li to čovek čiji je ranč spaljen?

– Tako je, vi ga poznajete. Izazvao je Grena na dvoboj.

– Gde je on sada? – raspitivao se Holidej.

Šerif je slegao ramenima. – U grad nije dolazio. Priča se da jaše naokolo po pokrajini. Navodno traži svedoka koji je video zločinca, mislim onog ko je podmetnuo požar. Trojica kauboja, koji su danas takođe navraćali, videli su ga sa njegovim nadzornikom na pašnjacima.

– Možda je ipak pronašao čoveka koji je video razbojнике na delu.

Šerif odjednom poskoči sa stolice. Setio se današnjeg poslednjeg posetioca, Dansbija. – To je mogao biti samo onaj prokleti bandit, niko drugi. Stajao sam na prozoru i sve vreme se nisam okrenuo. Samo on i niko drugi!

– Jedan od Grenovih ljudi?

– Da, Dansbi – uzvratilo je šerif. Onda mu se lice ozarilo. – Sada bar jednog od tih momaka imamo u rukama. – Dokopao je opasač sa zida. – Taj će me upoznati. – Žurnim koracima se uputio prema vratima. Holidej ga je zadržao.

– Zar mislite šerife da Dansbi nosi sat u džepu? Prepustite tu stvar meni.

– Ne, Dok, to je moj posao.

– A sat je moj – presekao ga je Džordžijanac i napustio kancelariju, prošavši mirno pored šerifa.

*

Hal Dansbi je osedlao konje. Stajali su u malom dvorištu iza saluna. Siva Grenova kobila nalazila se nešto malo sa strane. Bila je to prilično divlja životinja, koju je samo Gren mogao da jaše. Dansbi je izašao u dvorište da obiđe konje. Pušio je i razmišljao mrmljajući sebi u bradu. – Mogao bih da uzjašim konja i nestanem, da nije tih prokletih dolara. Imam samo nekoliko u džepu, sa kojima ne mogu da stignem daleko. – Onda je pogledao konje. Lepe životinje, zaključio je. Nije loša ideja, razmišljao je dalje. Već sama sedla bi donela prilično novca. Bacio je opušak, pogledao prema vratima i počeo međusobno da vezuje konje. Kada se ponovo okrenuo, video je Kida Grena na vratima.

– Vezuj konje za prečku!

– Prokleti đavole – procedio je Dansbi i pustio ruku na dršku kolta. Nije bio brz kao Gren. Cev kolta već je bila uperena u njegove grudi, pre nego što je potegao oružje. – Da nemamo još mnogo toga da obavimo u gradu, ti bi bio mrtav. Za svaki slučaj, oduzeću ti oružje.

Dansbi je negodovao. – Čime da pucam kad dođe do gužve?

Zajedno su se vratili u salon. – Stani iza šanka, Hal, i veži belu kecelju. Eno je, visi na ekseru. Ako neko naiđe, počni da brišeš čaše i sipaj viski.

– Do đavola, sada sam joj i krčmar.

Kid je prišao vratima i stao pored Nortona. – Da li se nešto dogodilo?

– Ne!

Gren je izašao na ulicu. Dole ispred šerifske kancelarije još uvek je bio vezan Holidejev konj.

– Do đavola, on je još uvek tamo.

– Verovatno igraju poker – zaključio je Norton zajedljivo.

– Hoćeš li da ti izbijem još nekoliko zuba? – Kada je Gren otišao kroz dvorište, Norton je mogao da uhvati maglu, ali to nije učinio. Zašto? Ni sam nije znao. Čudio se što Dansbi nije iskoristio priliku koja mu se takođe ukazala, nego je ostao. Radoznalost mu je ubrzo bila zadovoljena.

– Bobe – naredio je vođa bande – dođi malo ovamo, i zađi iza šanka.

– Zar nisi rekao da motrim na ulicu?

– Nećeš se dugo zadržavati.

Norton je prišao šanku. Dansbi ga je značajno pogledao.

– Šta ću ovde, gazda?

– Pogledaj da li je kolt našeg novog krčmara napunjen.

– Prokletstvo, futrola mu je prazna!

– Da, prazna je – iscerio se Kid. – Poverio mi je oružje na neko vreme. Zapravo, ja sam ga zamolio da tako učini, kako ne bi više došao u iskušenje da uhvati maglu zajedno sa svim našim konjima. Možeš li zamisliti, Bobe, šta bi to za nas značilo?

– Proketo pseto! – brecnuo se Norton na Dansbija.

Vođa bande se zadovoljno osmehnuo. Odvijalo se sve onako kako je on želeo. Iznenada je podigao glavu. Šta je sada ovo?

U glavnoj ulici zavladała je odjednom tišina.

– Izgleda da počinje – rekao je Dakota Kid žustro.

– Evo ga, ide Dok Holidej – rekao je Norton.

– Ko je s njim? – raspitivao se Gren.

– Sam je!

– Kako sam? To je nemoguće! – negodovao je Gren. – Prokletstvo, tu mora da se krije neka vraška stvar.

– Ako ide sam, uštrilićemo ga jednostavno na vratima – predložio je Norton.

– Pa, da budemo obešeni kao ubice? Čuj, čoveče, hoćemo da zadržimo svoj novac i svoje poslove, zar to još nisi shvatio?

Na gornjem kraju ulice stajao je šerif pred kancelarijom, gnevan na samog sebe, što se u sve ovo upustio. Pušio je nervozno. Džordžijanac se nalazio udaljen od saluna još sto jardi. Niko na ulici nije ni slutio kakvoj se opasnosti ovaj hladnokrvni čovek izlaže.

Kockara je od saluna delilo pedeset jardi. Gren je sada mogao da čuje njegove korake. Obuzeo ga je jezivi strah. Osećao je kako mu dobije u slepoočnicama. Seo je za kockarski sto i otkočio oružje. Na stolu je stajala flaša viskija.

Norton je preko krila pomičnih vrata provirio na ulicu. – Prokletstvo, gazda, on doista dolazi kod nas!

– Zar si mislio da će u crkvu? – odbrusio je Gren.

– Daj mi konačno moj kolt – vikao je Dansbi.

Gren mu je dobacio oružje uz primedbu. – Nadam se da nećeš doći na pomisao da poćiniš neku glupost.

Svi su gledali prema ulazu. Tamna senka se pojavila na pragu saluna.

Dok Holidej! Razbojnicima je zastao dah.

Kockar je odmah primetio da ga oćekuju. Nije mu promakao kolt na Grenovom bedru. Gipkim koracima prišao je šanku i video da je separe otvoren.

– Dobro veće – rekao je nemarno i naslonio se na šank. Postavio se tako da može da motri na sve razbojnike. – Jedan brendi, krćmaru – rekao je uz bezazlen osmeh razbojniku Dansbiju.

Ovaj je natoćio ćašu, uzalud se trudeći da prikrije podrhtavanje ruku.

Holidej je taćno znao ko stoji iza šanka. Šerif mu je opisao tog razbojnika. Lagano se okrenuo, kao da posmatra lokal kako je urećen. – Lepo ste ovde udesili, momci. Mora da je stajalo dosta novca. Verujem da vam je ipak koji cent ostao – rekao je Holidej izvlaćći karte iz džepa. – Šta misliš, krćmaru, o jednoj partiji?

Razbojnik je ispod oka pogledao voću. Ovaj je neprimetno klimnuo glavom. – Ol rajt! – uzvratio je Dansbi žustro. Tek onda se setio da u Džepu ima samo pet dolara. Moćđa će mu to biti dovoljno.

Kada su Holidej i Dansbi poćeli da igraju poker, Kid je šmugnuo u separe. Brzo je zatvorio vrata i rekao Nortonu. – Prokletstvo, momak nije došao da s nama igra poker. Nešto se krije iza toga.

– I ja tako mislim, gazda, samo ne bih znao šta.

Odjednom se Gren lupio po ćelu. – Setio sam se Bobe! Hoće da nas drći prikovane u salunu dok se drugi ne skupe.

– Moćđa si u pravu, gazda. Moćđa bi ipak bilo najbolje da pobegnemo.

Dakota Kid je odmahnuo glavom. – To da više nikada nisi pomenuo. Uvek možemo da pobegnemo, ako drugog rešenja ne bude. Nego, Bobe, moraš opet napolje, treba motriti na ulicu.

– To može i Fred s krova – izvlaćio se Norton.

– On može da vidi samo jednu stranu ulice. Nema druge, Bobe, moraš napolje.

Razbojnik je škrgutao zubima. Samo mu je još to nedostajalo. Na straćarskom mestu pred vratima nalaći se između Holideja i ljudi od ćijeg su dolaska strahovali.

Kid Gren je ostao u separeu i prišao prozoru sa koga je mogao da vidi konje. – Biću prvi koji će sedeti na lećima konja – šaputao je sebi u bradu. – No, pre toga moram da udesim tog paklenog Holideja.

*

Pakleni Holidej je upravo na kartama zaradio i poslednji Dansbijev dolar.

Razbojnik je odahnua s olakšanjem. Konaćno, pomislio je, i to je gotovo i natoćio je viski. Osetio je kako mu se košulja lepi na lećima. Te plave ledene oći više nije mogao da podnese.

– Dakle, hoćemo li još koju partiju? – upitao je Dok mešajući karte.

– Ne mister, nemam više nijedan cent – uzvratio je Dansbi.

Džordžijanac je i dalje mešao karte. – Ne moraju baš da budu dolari. Možda imate nešto drugo: konja, revolver ili sat.

Sat! Na njega je razbojnik sasvim zaboravio. Što se sata tiče, može ga izgubiti, ali konj mu je baš danas neophodan.

– Da, imam sat – rekao je nepromišljeno – u njega možemo da igramo, ali onda je gotovo ukoliko ga izgubim. Konj je meni potreban i ne pada mi na pamet da se kockam u njega.

U to ne sumnjam, pomislio je Holidej, ali nije rekao ništa.

Kockar se čudio što razbojnik bez oklevanja stavlja sat na sto. Verovatno je da ne ume da čita ili se nije ni potrudio da otvori poklopac. Za nekoliko minuta, džepni sat je promenio vlasnika. Holidej ga je stavio na dlan i počeo da odmerava. – Prilično je težak. Mora da je skup?

– Da, nije bio baš jeftin. Imam ga već godinama – lagao je Dansbi. – Kupio sam ga u Sent Luisu. Imao sam tada dobar posao.

U tom trenutku se Kid Gren vratio iz separea. Seo je za sto za kojim je i ranije sedeo.

Holidej je stavio sat u džep. – Dajte mi jedan brendi, krčmaru. S pokerom je gotovo. – Pošto je ispio brendi kockar se okrenuo i iznenađeno pogledao vođu bande. Trljao je oči, a onda je tobož iznenađeno pitao. – Halo, mister, zar se mi

ne poznajemo? Imam istina loše pamćenje, ali mi se čini da smo negde igrali poker?

Kid Gren je baš prineo čašu usnama i nakrenuo. Viski mu je uleteo u dušnik, tako da je dobio napad kašlja. Pomodreo je od naprezanja. Kada mu se kašalj malo smirio, pogledao je Holideja na čijem se licu ništa nije moglo pročitati.

Nebesa, šta sada da odgovori? Ono što je upravo Holidej rekao, potpuno je neverovatno. Ipak, drugog izlaza nije bilo, trebalo je prihvatiti ovu igru.

Upravo to je Džordžijanac i želeo.

Vođa bande je čak pokušao da se ljubazno osmehne. – Moguće je da se poznajemo, i meni se čini da sam već negde video vaše lice.

– Dakle, imao sam pravo. Simpatičnog čoveka nije lako zaboraviti.

Hal Dansbi je ispijao viski za viskijem. Zar je gazda poludeo, zar ne primećuje da ga ovaj kockar vuče za nos?

Gren je iskalio svoj bes na Dansbiju. – Ne loči toliko, znaš da sam ti to zabranio.

Neko vreme je u salunu vladala tišina. Dok Holidej se odvojio od šanka i približio Grenovom stolu. – Vraški je dosadno u vašem salunu, mister. Da li je uvek tako?

– Nije baš uvek.

– Jeste li možda raspoređeni za partiju pokera?

Do đavola, još i to, pomislio je Gren. No, možda je bolje igrati karte. – Nemam ništa protiv – odgovorio je i ispod oka upitno pogledao Nortona.

Razbojnik mu je s vrata dao znak da je sve u redu.

Dakle, doći će u toku noći, proletelo je kroz glavu Grenu. To nikako ne valja. Dokle god Holidej sedi ovde, ne mogu ništa da preduzmu, pa ni da pobegnju.

Igra je počela. Holidej se čak nije naročito ni trudio da prepusti Grenu pobeđu, što je obično činio u početku igre. Lice Dakota Kida postajalo je sve mračnije. Konačno je izgubio svu gotovinu koju je imao kod sebe. Ako budu morali da beže, neće imati ni jednog jedinog centa. No, na to nije mislio u ovom trenutku. Holidej je iz deljenja u deljenje povećavao ulog, a Kid Gren gubio i gubio. Nije se usudio da primeni neki od svojih trikova, znajući s kim igra.

Hal Dansbi je takođe zaboravio klopku u koju su upali. Očaran, gledao je spretno Holidejeve ruke i uživao u Grenovom porazu. Ovaj je dosada izgubio četiri stotine dolara. Gnevno je udario pesnicom o sto. – To ne mogu biti čista posla, mister. Ne možete tek tako da dobijate stalno, a ja ni jednom da privučem novac.

Džordžijanac sleže ramenima. – Pa, sami vidite šta se dešava.

– Prokletstvo, vidim četiri stotine dolara koje sam izgubio za jedan sat.

– Pa šta?

Kid Gren je položio obe ruke na sto i nagnuo se napred. – Na vašem mestu, ja bih prethodno malo razmislio.

Holidej se zavalio u stolicu i okrenuo

prema Dansbiju. – Donesite mi flašu brendija, to sada sebi mogu da priuštim.

Dakota Kid je kipteo od gneva. Počeo je da pretura po džepovima, kao da tobož traži novac. U stvari, hteo je da izvadi mali „deringer“ koji je uvek nosio u futroli pod pazuhom. Holidej je naravno, to odavno primetio. Lagano je izvukao oružje iz futrole i posmatrao svoj niklovan kolt. Ne ispuštajući Grena iz vida, uperio ga je u pravcu šanka.

– I vi možete da učestvujete u opkladi, krčmaru.

Gren je posiveo od nemoćnog gneva. Zar je nemoguće poraziti ovog Holideja? Omeo mu je najveći poduhvat u životu i sedi među njima držeći ih u šahu.

Ni Norton, koji je stajao na ulazu, nije mogao ništa da preduzme, ugrožen jednim od niklovanih koltova. S ljutnjom je mislio na vođu i njegovu tvrdoglavost. I Dansbi je psovao u sebi. Po njemu su se već odavno mogli nalaziti u planinama.

Neobična igra mačke i miša nastavila se i dalje. Holidej je rekao gotovo blago. – Izgleda da vam se ta opklada ne dopada, gospodo. Da igramo onda dalje poker?

Položio je oba revolvera na sto i mešao karte. Mogao je da čuje kako vođa bande škrguće zubima. Gren se mašio za spoljni džep, u kojem su se doista nalazili dolari, poslednji novac koji je imao uz sebe. Ljutito je bacio ceo svežanj na sto i rekao.

– Igramo u sve, ali, ovoga puta ja delim.

– Ol rajt – uzvratilo je Holidej.

Igra je trajala tačno četiri minuta i

Džordžijanac je opet dobio. – Žao mi je, voleo bih da ste vi bar jednom dobili. Vraški je dosadno igrati sa lošim partnerom. – Rekavši to, natiočio je još jednu čašu i ispio je naiskap. – Brendi vam je, međutim, moram priznati, dobar. Možda bi za moj ukus mogao da bude malo jači, no, i ovo je u redu.

Dakota Kid više nije mogao da se savlada. – Vi, prokleta varalice! – povikao je i preko stola hteo da skoči. Međutim, cev jednog revolvera već je bila uperena u njega.

– Vi zaista ne umete da gubite, Gren. Ako ovako nastavite, izgubićete daleko više!

Vođa bande je razumeo dvosmislenost ovih reči, ali je morao da čuti.

Džordžijanac je ustao sa stolice i stavio koltove u futrole. Poneo je sa stola flašu sa brendijem i čašu i uputio se prema šanku. Svu trojicu je držao na oku. Gde li se samo četvrti krije? O tome je razmišljao još od trenutka kada je stupio u lokal. Najzad se i četvrti razbojnik sam pokazao. U dnu saluna su se nalazile merdevine niz koje je upravo silazio Fred Smolvud. Bilo mu je dosadno na tavanu. Pošto je primetio da se dole ništa naročito ne dešava, napustio je svoje skrovište. Prišao je šanku i rekao. – Meni je dojadilo. – To je zvučalo kao da govori prijateljima s kojima se igrao Indijanaca i belaca.

I Kid Gren je ustao od stola. – Zatvaramo salun! – uzviknuo je i prostrelio kockara pogledom.

Ovaj je mirno iz džepa izvadio sat i otvorio poklopac.

– Vi ste zaboravili da navijete sat, krčmaru – rekao je Dansbiju. – Doista lep sat, mora se priznati, čak ima i posvetu na poklopcu. Žalim što sam ga zaradio od vas na kartama. Hej, možda biste hteli da ga otkupite, jer vam je verovatno dragocen zbog posvete?

„Krčmar“ je osetio kao da ga nešto davi u grlu. Primetio je iznenađena lica ostalih razbojnika. Svi su znali da nikada nije posedovao sat.

Dok je držao sat tako da može da pročita posvetu, koju je naravno znao napamet. Izgovarao ju je poluglasno: „Našem dragom sinu, doktoru Džonu Henri Holideju, njegovi roditelji.“

Tajac! Hal Dansbi je pozeleo. Kid Gren je potpuno zaboravio na opreznost, prišao je Holideju s leđa i preko ramena pročitao ponovo posvetu poluglasno.

Holidej je značajno pogledao Dansbija koji se pridržavao za šank. – To je dakle, Dok Holidej? Moje divljenje, mister Gren. Zaposlili ste lekara kao točioca pića. Time baš ne može svaki vlasnik saluna da se pohvali.

Gren je prišao šanku. Oči su mu ličile na dva uzana proreza. Suknuo je na Dansbija. – Odakle ti taj sat, idiote?

Razbojnik nije bio u stanju da proslovi ni reč. Samo se užasno znojio. Dok Holidej je odgovorio umesto njega. – On mi je ispričao. U Sent Luisu je imao bolji posao, pa je kupio sat.

Za sve razbojнике bila je zagonетка

kako je Dansbi došao do sata. Ovde u salunu ga nije mogao ukrasti, jer je sve vreme bio iza šanka. Osim toga, niko od ostalih razbojnika ne bi bio tako glup da ukradeni sat da kao ulog.

Dok Holidej je natio još jedan gutljaj brendija, a zatim je položio dolarsku novčanicu na šank i rekao uz osmeh. – Bilo je zaista prijatno večer, džentlmeni. – Pri tom se potapšao po punim džepovima. – Doista vrlo prijatno. Možda ću i sutra navratiti. – Rekavši to, uputio se gipkim koracima prema izlazu, okrenuvši svim razbojnicima leđa. Gledali su za njim kao omađijani, a posle još nekoliko trenutaka piljili su u krila pomičnih vrata.

*

Kada je kockar napustio salun, Kid Gren se izbezumio od besa. – Nemojte tu stajati kao idioti, nego zatvarajte vrata. Tri čoveka i nijedan u stanju da tom tipu stavi kolt pod nos. – Ni sam nije bio svestan besmislica koje govori. – Zna li još i to da nemamo ni centa gotovine?

Da, članovi njegove družine su to dobro znali, jer je, konačno, njihov vođa sav novac i prokockao. Međutim, niko se nije usudio ni da pisne. Dakota Kid se lagano smirivao. – Hajde, natio nam po jednu i reci nam odakle ti onaj sat?

– Imam ga od šerifa.

Svi su uzviknuli u glas. – Zar je Dansbi pijan?

– Od šerifa? – Dakota Kid je obišao šank i stao raskoračen ispred svog čove-

ka. Dansbi je iz neposredne blizine mogao da vidi kako mu oči sevaju. – Ponašam još jednom, odakle ti sat?

– Prokletstvo, pa već sam rekao, danas sam ga doneo od šerifa.

Gren je dokopao Dansbija za grudi i počeo da ga trese. – Praviš od nas budale. Otkud šerifu ideja da baš tebi da sat Doka Holideja?

Dansbi je pokušavao da se otme. – Pusti me, udavićeš me.

– Odgovaraj kada pitam.

– Ležao je na njegovom pisaćem stolu.

– Znači, ti si ga dakle... I zašto ga nisi odmah izvadio iz džepa? A sada mi još jednu stvar objasni. Kako je sat Doka Holideja uopšte stigao u šerifovu kancelariju? – Da, to je bilo zaista pitanje na koje niko nije znao odgovor.

– Grom i pakao, sve je to tako mutno. Ni đavo ne bi proključio. Rančer se ne pojavljuje u gradu, a Dok Holidej dolazi, pri tom ga još njegov sat čeka u šerifskoj kancelariji.

– Možda je baš zbog sata i došao – rekao je Norton.

– Zagonetku sa tim prokletim satom ne možemo rešiti – zaključio je konačno Gren. – Imamo važnijih stvari o kojima se treba dogovoriti. Holidej nije ništa pisnuo o požaru, no, ja sam ipak uveren da se pretvara. Možda je došao da nam to da na znanje.

– Pa, ne bi se moglo reći, gazda – primetio je Dansbi. – Sami smo danas mogli da shvatimo da novac zarađuje lakše od nas. Nego, možda bismo mogli

da se ukotvimo negde blizu grada dok ne vidimo kako će se stvari dalje razvijati.

– Umukni, Hale – presekao ga je Gren.
– Noćas nema spavanja. Stražarićemo na smenu.

★

Svanuo je novi dan, dan kao i ostali, a ipak dan koji će biti sudbonosan za mnoge u gradu. Na salunu su vrata bila otvorena, jer je tako Gren naredio. Želeo je da niko u gradu ne primeti da se nešto dešava. Dakota Kid je tog prepodneva čak prošetao glavnom ulicom sa jednim od svojih ljudi. Glasno su se smejali, mada izveštačeno, želeći da ostave utisak da su bezbrižni i da pričaju viceve. U stvari, želja im je bila da svi vide kako ih dolazak Doka Holideja uopšte nije kosnuo. Ljudi su naravno naseli.

Dok Holidej je još ujutru osedlao konja i odjahao u pravcu severa.

Mek Kvin je stajao na prozoru kancelarije i gledao za njim dok je odlazio. – Još samo to je nedostajalo – promrsio je, ušao u kancelariju i tako tresnuo vratima da je cela ulica odjekivala.

Džordžijanac je krenuo bez ikakvog cilja. Prosto je želeo da odjaši u preriju, daleko od ljudi koji su ga danas molećivo gledali, da bi se sutra dan već radovali što mu vide leđa. Hteo je još i da razmisli o tome da li da šerifu poveri ono što je znao o podmetanju požara. Prevalio je već nekoliko milja, kada je na horizontu ugledao dvojicu jahača. Zaustavio je konja, oklevajući da li da skrene drugim

pravcem i da se ne sretne s njima. Ipak, nastavio je istim putem. Pola sata kasnije jahači su se malo približili. Prepoznao je rančera Kliva Berija. Onaj drugi mora da je njegov nadzornik. Video ga je na reci na dan požara. Kada su mu se približili, jahači su zaustavili konje.

– Mi se poznajemo, zar ne? – pitao je Beri.

Kockar je bio iznenađen kada je video koliko je rančer za kratko vreme ostario.

– Da, mi se poznajemo, vi ste rančer Beri.

– Ja sam bio rančer Beri – uzvratilo je stari čovek umorno, pa je nastavio. – A vi ste Dok Holidej?

Kockar je potvrdio.

– Dolazite li iz grada mister Holideje?

– Da.

– Kako tamo stoje stvari?

– Kako mogu da stoje, mister Beri? Smिताun liči na grad koji se podiže iz pepela.

Rančeru je bilo teško da izgovori sledeće pitanje. – Je li on još tamo?

– Vi mislite na Kida Grena? Da, on je još uvek tamo i ako ga uskoro ne oterate do đavola, ostaće u gradu. Šerif mi je kazao da ste u potrazi za tragovima i svedocima. Jeste li šta pronašli?

– Tragove smo pronašli, veći broj kanti za petrolej. Na žalost, živih svedoka nema. Taj prokleti lupež mora da je radio veoma oprezno.

Dakle, svedoka nije bilo, zapravo, Holidej je bio jedini. Šta sada da čini? Zar mu nije dužnost da rančeru poveri svoju tajnu? Ali ne, ne bi smeo to još da učini.

Mora prvo da govori sa šerifom. Mek Kvin bi trebalo da uhapsi Grena i tako spreči još veće nevolje. Holidej je pretpostavio da bi rančer, kada bi saznao istinu, izbezumljeno odjurio pravo u salun. To bi moglo da ima kobne posledice. – Idem i ja sa vama nazad u grad – rekao je kockar i okrenuo konja. Lagano su jahali prema Smitaunu čuteći sve vreme. Tek kada su prevalili nekoliko milja, Holidej je upitao rančera. – Odakle poznajete Kid Grena?

– Taj lupež je bio u ratu moj adutant. – Zatim je ispričao Holideju celu priču. Dok je odahnuo s olakšanjem, zadovoljan što on Beriju nije ispričao ništa. Sada mu je sve bilo jasno. Kid Gren je sve ovo učinio iz osвете, besmislene, umobolne osвете. Hteo je svog nekadašnjeg pretpostavljenog da uništi. Morao je razbojniku da prizna u sebi da je sve to lukavo smislio.

Kada su se približili prvim kućama grada, rančer se obratio Holideju. – Hoćemo li se još videti Dok, ili napuštate ovaj kraj?

Da li je ovaj stari čovek slutio nešto, proletelo je kockaru kroz glavu. Posmatrao ga je nekako čudno, ispitivački.

– Moraću još da ostanem – uzvratilo je Holidej dvosmisleno.

*

Mek Kvin je uzbuđeno šetao gore-dole po kancelariji. Stari drveni pod škripao je pod njegovim koracima. – Znao sam, još od samog početka sam znao. Da sve to

nije tako jezivo, čovek bi mogao još i da se smeje. Prvo spaljuje grad, a onda ga podiže svojim novcem i pri tom pravi odlične poslove.

Dok Holidej je stajao na prozoru i pušio.

– Šta ćete sada učiniti, šerife?

– Taj šljam ću naravno uhapsiti. Ili ste možda mislili da ću tu bandu pustiti da slobodno šeta po gradu, Dok?

– To svakako ne, ali, razbojnici neće tek tako dozvoliti da ih uhapsite.

Mek Kvin je češao bradu.

Holidej se tiho nasmejao. – To bi bila poslednja dužnost koju obavljate, šerife.

– Neće se drznuti da pucaju na čuvara zakona.

– U zabludi ste. Zar ste zaboravili dan kada je vaš grad goreo?

Šerif se i nesvesno uhvatio za rame. – Zaboravio sam to, Dok, za trenutak sam zaboravio. U pravu ste, ti lupeži neće dozvoliti da ih uhapsim.

Prekinuli su razgovor, jer je u tom trenutku ušao rančer sa svojim nadzornikom, Holidej nije računao da će Beri tako brzo stići. Želeo je malo duže da razgovara sa šerifom i uveri ga da rančeru ne treba odmah ispričati istinu. Sada je međutim bilo prekasno. Mek Kvin je odmah posle pozdrava počeo.

– Sada ga imamo, mister Beri. Dok Holidej je tog prokletog razbojnika video, odmah sam znao... \

– I ja takođe – rekao je rančer mirno.

Holidej mu se divio. Verovao je da će stari odmah poleteti prema vratima, pra-

vo u sopstvenu propast. Međutim, bilo je sasvim drugačije.

– Izvešćemo Grena i ostale razbojnike pred redovni sud – rekao je šerif.

– Prvo ih se moramo dočepati – opomenuo je Holidej.

– Da, prvo moramo da ih uhvatimo – ponovio je Mek Kvin, sada otrežnjen.

– Kako bi bilo da ih u njihovom utvrđenju, u onoj krčmi, iznenadimo? – pitao je rančer.

– Za to je prekasno – rekao je Holidej.

– Otkud znate – začudio se Beri.

– Zbog toga što je banda već upozorena.

– Ko ih je, pobogu upozorio?

– Mi sami smo to učinili ulazeći u grad. Kid Gren je stajao nasred ulice ispred saluna i video nas.

Rančer je s razumevanjem klimnuo glavom. – Shvatam, video nas je zajedno, a ostalo je mogao sasvim lepo da pretpostavi.

– Ne smemo im dozvoliti ni po koju cenu da umaknu – rekao je Mek Kvin.

– Po čemu to zaključujete, Dok? Oni osećaju da im je odzvonilo – rekao je šerif.

– Baš zato – objašnjavao je Džordžijanac. – Bekstvo bi predstavljalo ludost. Tek je početak dana, lako bismo im sledili tragove. Osim toga, oni i ne žele da beže. U Smitaunu je sav njihov novac.

Šerif je opet češao bradu. To je uvek činio kada je uzbuđen.

– Šta mislite da će učiniti?

– Pokušaće nas četvoricu da likvidira-

ju, a onda će im sve ostalo biti lako. Ili možda možete da računate sa nečijom pomoći u gradu, šerife?

– Pod drugim okolnostima možda bih i mogao da nađem pomoć – uzvratio je čuvar zakona. – Međutim, pitanje je da li će neko uopšte hteti da se suprotstavi Kidu Grenu.

– Nemojte dalje govoriti – prekinuo ga je Holidej suvo. – Najveći broj građana je od njega pozajmio novac.

U kancelariji je zavladao tajac. Šerifa su prvog izdali nervi. Glasnije nego što je imao običaj, rekao je uzbuđeno.

– Prokletstvo, ne možemo ovde sedeti večito i očekivati čudo!

Ralf Barton, Berijev nadzornik, do tog časa nije izustio ni reč, iako je sve vreme lupao glavu šta da se čini. Zaključio je da postoji jedna jedina mogućnost i to je glasno rekao.

– Moramo da idemo i uhvatimo ih, drugog načina nema.

– To je već šerif predložio – primetio je Dok. – Ja smatram da Gren i njegovi ljudi samo na to čekaju.

Mek Kvin se naljutio.

– Dok, vi ste protiv svega što se ovde predloži. Izgleda gotovo kao da hoćete da zaštitite razbojnike.

U istom trenutku kada je izgovorio tu rečenicu, čuvar zakona je požalio. Ali, bilo je kasno.

Džordžijančevo lice se pretvorilo u masku. Oči su mu bile tako ledene da je šerif okrenuo glavu.

Rančer Beri se ljutio na čuvara zakona.

To ovaj nije smeo da kaže, jer, ako je iko u stanju da sa razbojnicima izađe na kraj, onda je to Holidej.

Mek Kvin je tražio reči da popravi stvar, ali mu ništa nije palo na pamet. Bio je u stanju da samom sebi odgrize jezik, ali, reči su izgovorene.

Holidej je već bio na vratima.

– Mnogo sreće, gospodo! – rekao je i izašao.

– Recite konačno nešto! – vikao je nervozno Mek Kvin posle izvesnog vremena. – Znam da sam kriv. Prokletstvo, reči su mi prosto izletele. Nisam mogao da znam da je tako osetljiv.

– I ja bih otišao, iako uopšte nisam osetljiv – rekao je rančer muklo. – Bilo je jasno da je hteo da nam pomogne. Pravo da vam kažem, šerife, mislim da nam je ta pomoć bila neophodna.

– Treba li da trčim za njim i da ga na kolenima molim da se vrati?

– To vam ne bi koristilo. Ljudi kakav je Dok Holidej ne vredi moliti. Čine ono što smatraju ispravnim i to je sve.

Nadzornik takođe nije mogao da ćuti.

– Čudim vam se, šerife, jer ne znam da li biste sada bili živi da Holidej na dan požara nije bio tu.

– Nema nikakve svrhe da se sada prepiremo – konstatovao je Beri. – Moramo se pomiriti s tim da je Holidej otišao. Konačno, njega se ta stvar ništa i ne tiče. To su, najzad, naši problemi. Da budem iskren, dosta je žalosno da očekujemo od stranca da za nas vadi ugljevlje iz vatre.

– Mister Beri, ja sada idem do Grena. Ukoliko mi se nešto dogodi ne preduzimajte ništa, osim što treba da obavestite guvernera. Možda će poslati nekoga iz svoje garde.

– Ne dolazi u obzir – uzvratio je Beri – i mi idemo s vama...

– O tome ne odlučujete vi. Ja sam šerif Smitauna i za to sam plaćen. Kid Gren nije vaš lični neprijatelj, nego razbojnik koji se teško ogrešio o zakon. Pošto vas nisam postavio za svog pomoćnika, sa hapšenjem razbojnika nemate nikakve veze.

Stari rančer se gorko nasmejao.

– Ne govorite gluposti, Mek Kvine. Znete isto tako dobro kao i ja da nikakvog hapšenja neće biti. Biće samo sahrane i ništa više.

– Ni to nije vaša stvar. Vi i Gren ste neprijatelji, doći će do puškaranja ako krenete.

Rasprava je bila sve ogorčenija. Rančeru je bilo jasno da Mek Kvin hoće da ispravi svoju grešku. Međutim, način na koji je hteo to da učini, bio je ravan samoubistvu.

– Vi nam ne možete zabraniti da pođemo sa vama, šerife.

– I te kako mogu da vam zabranim. Ako mi ne obećate da ćete ostati ovde, ja ću vas uhapsiti.

– E, ovo je prevršilo svaku meru, šerife! Možete da zatvarate razbojnike, ali ne i nas.

– U zabludi ste. Ja imam pravo da vas uhapsim radi vaše sopstvene sigurnosti.

Ralf Barton je stajao na prozoru. Rekao je ne okrećući se.

– Pustite ga da ide, gazda. Svako je odgovoran za ono što čini.

– Vaš nadzornik izgleda razumniji od vas, mister Beri. Dakle, ostajete ovde dok se ne vratim? Ukoliko se ipak ne vratim, znate šta vam valja činiti.

Kada je čuvar zakona napustio kancelariju, nadzornik se okrenuo od prozora.

– Mi ćemo ga naravno slediti, gazda.

Rančer Beri je potvrdno klimnuo glavom.

*

Dok Holidej je dojahao do reke i mesta gde se sukobio na dan požara sa Dakota Kidom. Odlučio je da napusti grad i upravo je hteo da obode Miga. Životinja kao da se opirala odlasku.

– Ti imaš bolji nos, momče. Uvek si bar imao bolji njuh od mene. Trebalo bi da me odvedeš u neki grad gde bismo obojica mogli da ostanemo.

Džordžijanac je jahao obalom. Nije prevaleo ni nekoliko stotina jardi, kada je začuo dečacki glas.

– Ruke uvis, Dok Holideje!

Spremno je podigao ruke, naravno držeći već u njima revolvere.

– Odlično! – ponovo je začuo iz žbuna, zatim se grane razmakoše. Pred Džordžijancem je stajao plavokosi deran.

– Helo, Dok Holideje! Kada ovo budem pričao svojim prijateljima, pući će od zavisti. Koliko da znate, mi se uvek

igramo Vajata Erpa i Doka Holideja. To nam je najmilija zabava.

Kockar je kliznuo iz sedla i pomilovao dečaka po kosi.

– Kako se zoveš, momče?

– Nik Frenči. Ja sam sin kovača. Rado bih pomogao u borbi protiv Kida Grena i ostalih razbojnika kada bih imao oružje.

– Otkuda ti znaš da su Kid Gren i njegovi ljudi razbojnici?

– Otac to kaže. Naravno, o tome govori samo u kući. Svi se boje Grena, jer im je dao novac na zajam.

– A tvoj otac, on nije uzajmio novac od Grena?

– Ne, čak je rekao da će Grena ubiti čekićem samo ako kroči u njegovo dvorište.

– Ima li tvoj otac revolver i ume li da rukuje njim? – pitao je Holidej.

– Naravno da ume da rukuje oružjem, ali je revolver bacio kada je rat završen i kada je izgubio nogu. Uvek priča da bi trebalo doneti zakon u Sjedinjenim Državama kojim bi se zabranilo nošenje oružja.

– Čime bi se tvoj otac borio, ukoliko hoće da mi pomogne?

– Naravno, svojim čekićem.

Pošto je završio razgovor sa dečakom, Dok Holidej se vinuo u sedlo i vratio u grad. Sunce se lagano spuštalo prema zapadu.

*

Mek Kvin se teškim koracima približavao sredini ulice koja je bila pusta.

Išao je tako sam gradom u kome je predstavljao zakon. Osećao se kao da korača pustinjom Ljano Estakado. Još izdaleka ugledao je na vratima saluna razbojnika, naslonjenog na stub trema. Bio je to Bob Norton. Čim je spazio čuvara zakona, šmugnuo je u lokal.

Mek Kvin je zastao. Tačno na sredini ulice, nasuprot pomičnim vratima. Izvukao je revolver, otkočio ga i uperio cev prema ulazu.

– Gren, izlazite napolje, treba da govorim sa vama!

Odgovora nije bilo. Mek Kvin je osećao kako mu znoj teče niz leđa.

– Gren, ako ne dođete, moram da dođem ja po vas!

Opet tajac!

Možda su otišli! Nije isključeno da se Holidej ovog puta prevario. Ipak, povikao je još jednom.

– Gren, čekam samo još jedan minut.

Odgovor je i ovoga puta izostao.

Na drugom kraju glavne ulice, stajala su dva čoveka: rančer i njegov nadzornik.

– Ja mislim da treba da pođemo – predložio je Beri.

Barton se složio.

Koračali su levom stranom ulice, uz same zidove kuća, kako ih Mek Kvin ne bi video, ukoliko se slučajno okrene.

Šerif je imao druge brige.

Minut je prošao. Ne sme više da okleva, inače će izgubiti ugled u gradu. Približavao se ulazu u salun, korak po korak. Za trenutak je zatvorio oči, kako bi se navikao na mrak koji sigurno vlada unutra,

a onda, s oružjem u ruci, gurnuo je nogom vrata i ušao.

U salunu je bilo polumračno. Krenuo je prema šanku i ostao tu da stoji, napregnuto osluškujući.

Nikakav šum, ništa! Uprkos tome, čuvar zakona je osećao da nije sam u prostoriji. Oči su mu se navikle na polumrak, tako da je sada mogao da razazna sve predmete. Jedino, naravno, nije mogao da vidi šta je iza šanka.

U dnu saluna zaškrupale su daske poda. Mek Kvin nije bio plašljiv čovek, pa ipak, sada ga je podišla jeza.

Da li da puca? Nosio je zvezdu zakona, pa prema tome, nije smeo da puca sve dok ga ne napadnu. Opet se čula škripanje poda, ali sada s drugog kraja od vrata, koja vode u separe.

Napolju u dvorištu, rzao je konj.

Nije protekao ni pun minut od kako je stao uz šank, a činilo mu se da je tu više od sata.

Sada se opet čuo neki neobičan šum, ali, odozgo sa zidova. Živci su mu bili napeti od kidanja.

– Izlazite, konačno, Gren! – počeo je da viče.

Prvo grobna tišina, a posle nekoliko trenutaka zaorio se grohotan smeh.

– Tu ti je kraj puta, šerife Mek Kvine – čulo se iz separea. Bio je to glas vođe bande. – Ovu prostoriju više nećeš živ napustiti.

Bolje je i ovaj pakleni smeh nego ona pritiskujuća tišina, mislio je šerif. Brzo se

pribrao. Nadlanicom leve ruke obrisao je znoj sa čela i pribio se uz šank.

– Kome je ovo kraj životnog puta, tek će se ispostaviti, Gren!

– Tebi, šerife, obećavam ti, i ne samo tebi nego i svoj trojici ostalih.

Čuvar zakona se ujeo za usnu. Holidej je dakle bio u pravu.

– Spasa vam nema, Gren, čak i da vam uspe da ubijete nas četvoricu. Doći će državni jahači, guvernerova garda. Jedan čovek već grabi prema Topeki, noseći moj izveštaj – vešto je slagao šerif. – Imate dovoljno vremena da pobegnute. Dajem vam poslednju šansu i ako to ne bih smeo. Uzjašite konje i hvatajte maglu!

Ove reči Mek Kvina nisu bile uzalud rečene. Čulo se šaputanje iz separea.

– Dakle, šta je Gren?

U tom trenutku se s ulice začuo glas rančera Berija.

– Mek Kvine, kako stoje stvari?

Šerif je opsovao kroz zube. To nije smelo da se dogodi.

– Je li to poslednja šansa, šerife? – pitao je Gren. – Mi u svakom slučaju ne bismo odjahali, prijatelju. Ne nasedamo tako lako na glupe trikove. Dok tvoji jahači stignu, Smitaun više neće postojati. Ja ću ga po drugi put spaliti, budi siguran u to, šerife.

Mek Kvin je bio do te mere iznenađen ovim što je čuo da nije našao reči.

– Šerife, odgovarajte – ponovo se oglasio rančer.

Nestrpljiv da čuje odgovor, gotovo je

zarežao Dakota Kid. – Hajde momci, zбришите tog policijskog psa.

U salunu je nastao pakao. Odjednom, kao da je bio osvetljen ogromnim fenjerima, vatra iz revolvera je sevala, pucnjava je bila zaglušujuća, a barutni dim terao suze na oči. Mek Kvin se bacio na pod i prilepio uz prijavu daske. Odlučio je da skupo proda svoju kožu. Odgovarao je vatrom i čuo krike i psovke. Hteo je da ustane tek kada ispali i poslednji metak iz magacina. Grabio je prema izlazu, ne obraćajući pažnju na usijano olovo. Gotovo je pao kroz pomična vrata i kao kroz maglu video rančera.

– Bežite odavde! Brzo! – promrsio je jedva razumljivo, a onda se sručio u žutu prašinu.

Rančer je kipteo od besa. Pre nego što je uspeo bilo šta da učini, jedna snažna ruka ga je povukla na zemlju. On i njegov nadzornik kotrljali su se prema zidu kuće. Ralf Barton je u poslednjem trenutku video iznad vrata, cev revolvera. Da nije povukao svoga gazdu, Beri bi ležao mrtav ispred saluna. No, tamo gde su sada ležali, bili su kao u klopci. Ništa nisu mogli da učine. Iz tog mrtvog ugla nisu mogli da pucaju na bandite, doduše ni oni na njih. Na nesreću, sledeća kuća bila je udaljena čitavu jardu, tako da nisu mogli odavde da izađu. Morali su da ostanu tu gde su se zatekli. Jedino ih je tešilo to što su onemogućili razbojnicima da izađu na glavnu ulicu.

– Kada bi Holidej bio ovde – šaputao

je rančer i bacio pogled prema šerifu. –
Da li je Mek Kvin mrtav?

– Ne znam, gazda, ali pretpostavljam.

*

Kovač je stajao ispred vrata svoje radionice i posmatrao glavnu ulicu. U ruci je držao težak kovački čekić.

– Dakle momče – obratio se sinu – gde je taj tvoj prijatelj? Da me možda nisi slagao?

– Nisam oče, sigurno. Videćeš, doći će – ubeđivao ga je deran.

– Došao on ili ne, nešto treba učiniti. Beri i nadzornik su upali u gužvu.

– Ali oče, zar sa čekićem?

– Da, sa čekićem, jer nemam ni pušku ni kolt.

Mali Nik je oklevao pre nego što je procedio.

– Oče, ja sam nabavio jednu pušku.

– Pušku? Ko je tebi dao pušku?

Dečak je pocrveneo kao krv.

– U stvari, niko mi je nije dao.

– Znači, ukradio si je?

– Ne, samo sam je pozajmio. Možemo je opet vratiti.

– Zaveži, neću ništa da znam. Donesi je!

Dečak je brzo utrčao u kuću i vratio se noseći staru „kentaki“ pušku i punu šaku municije.

– Ti si se baš dobro snabdeo. Odlično, s tim ćemo potražiti razbojnikē.

Stari kovač je pošao hramajući ulicom prema salunu, dovikujući preko ramena.

– Ne mrdaj od kapije, Nik!

*

Dok Holidej je jahao iza kuća i čuo prvi pucanj. Bila je to puška. Brzo je skrenuo u glavnu ulicu i pred šerifskom kancelarijom skočio iz sedla. Kancelarija je bila prazna.

– Proklete budale, razbojnici će ih us-treliti kao zečeve!

Ponovo se vinuo u sedlo i grabio prema salunu. Još izdaleka primetio je telo na ulici. Poterao je konja desnom stranom, a onda zastao, ponovo sjahao i vezao Miga za jedan od stubova trema. Nastavio je pešice, priljubljen uz zidove.

Samo što je prešao dvadeset jardi kada se puška ponovo oglasila.

Tek sada ga je video. Stajao je između dve kuće, bradati čovek sa drvenom nogom. To može biti samo kovač. Izgleda da je uvideo da teški kovački čekić nije pravo oružje protiv razbojnika.

Dok Holidej je pažljivo posmatrao fasade kuća. Dobro je osmotrio svaki prozor. Nigde ništa, ni puške ni kolta.

Izgleda da je kovač zaista jedini u gradu bio spreman da se suprotstavi razbojnicima.

Sada je i Frenč ugledao Džordžijanca, osmehnuo se i povukao s olakšanjem.

– Dok Holidej, grom i pakao, sada ćemo ih potprašiti!

Kockar je klimnuo glavom i nastavio dalje. Približio se toliko salunu da je mogao da prepozna čoveka u prašini.

Šerif!

Holidej je odmahnuo glavom. Zbog čega li je taj čovek otvorenih očiju srljao

u smrt? Zar je verovao da će lupeži respektovati njegovu zvezdu?

Gde li su Beri i njegov nadzornik? Ni je mogao da ih vidi. Vratio se natrag i doviknuo kovaču.

– Ispalite još koji metak, vraćam se kod vas.

Čim je krenuo preko ulice, razbojnici su otvorili vatru.

– Prokletstvo – psovao je kovač. – Vi ste ranjeni, Dok?

– Ne, prvo treba da nauče da pucaju. – Odmerio je kovača i upitao. – Vi ste Nikov otac, zar ne?

– Jesam.

– Kako su oni dospeli tamo? – upitao je Holidej za Berija i Bartona, koje je tek sada primetio.

– Hteli su da pomognu šerifu i gotovo su uspeli. Nego nešto drugo, Dok Holideje. Na ovu dvojicu pucaju s krova. Nisam znao da se tamo smestio jedan od razbojnika.

Situacija je bila prilično ozbiljna.

– Mek Kvin sada izgleda kao najobičniji početnik, koji nije bio dorastao svom poslu. Otkuda mu uopšte pomisao da uleti u lavlju jazbinu?

– Ni ja to nisam mogao da shvatim. On nije ni neznalica ni početnik, tvrdim vam. No, kada sam ga video kako ulazi u tu rupu, znao sam da je s njim gotovo.

Džordžijanac je bacio pogled prema suncu. Ne, do mraka nipošto neće moći da čeka. Konačno, ne može da ostavi rančera i nadzornika da tamo leže. Sam đavo zna šta još može razbojnicima pasti

na pamet. Kovač je prekinuo Holideja u razmišljanju.

– Biće vraški teško da im pridemo. Moraćemo da sačekamo do večeri.

– To ne ide – uzvratio je Holidej i objasnio razlog.

Kovač je pogledao prema rančeru i njegovom nadzorniku i složio se.

– Da, u pravu ste, Dok.

Ponovo su odjeknuli pucnji.

– Dajte mi tu pušku – zamolio je Holidej kovača. – Najzad sam otkrio rupu na krovu iz koje razbojnik puca. Za moj kolt je to predaleko.

– U redu, Dok, izbušite mu kožu. Imaćemo jednog protivnika manje.

Razbojnici su primetili cev puške koju je Holidej držao i počeli su da pucaju kao podivljali. Kockara to nije odvratilo od namere. Nišanio je mirno i najzad je povukao obarač. Zaorio se pucanj pa krik.

Kovač se zadovoljno osmehnuo.

– Sada ih je još samo trojica!

Džordžijanac je vratio pušku.

– Nije loša ta stara puška. Da li je vaša? Frenč se zbunjeno počeošao po bradi.

– Ja nemam oružje. Nik, taj mangup je ovu stvar, kako kaže, negde „pozajmio“.

Sada se i Holidej osmehnuo.

– To liči na derana. Nego, čujte, mister Frenč. Ostaviću vas sada samog. Držite razbojнике pod vatrom, a ja ću pokušati da nađem mogućnost i nekako se približim salunu.

Pružio je kovaču jedan od svojih revolvera i šaku municije.

– Uzmite ga. Spretniji je za rukovanje od puške. Ostanite na ovom mestu dok se ne vratim.

*

Barton i rančer su ležali priljubljeni uz zid kuće. Bio je to beznadežan položaj. Odahnuli su s olakšanjem, već kada se kovač pojavio, ali, kada su opazili Doka Holideja, radosno su uzviknuli.

– Taj će naći put! Budite u to uvereni, gazda – rekao je nadzornik sa takvom sigurnošću, kao da Holideja poznaje već godinama.

– Ni za njega to neće biti tako jednostavno – tvrdio je Beri. – Razbojnicima ne pada na pamet da izlaze, pogotovu ne sada kada je on došao.

– U svakom slučaju, on je ovde, a to vredi zlata. Ja secujem na njega, gazda, bez obzira šta vi govorite. Ne znam šta me na to podstiče, no, u tom čoveku ima nečega, što me nagoni da mu verujem bez ostatka.

Nadzornik Barton je obrisao nadlaničnom čelo i nastavio.

– Znate, sa njim je slično kao i sa Vajatom Erpom. Erpa sam video jednom u Koloradu, ne sećam se više kako se grad zvao. Tamo je grupa od preko deset pljačkaša sa granice, držala u šahu ceo jedan grad. Onda je došao Vajat Erp. Sasvim slučajno. No, čim sam ga ugledao, odjednom mi je bilo jasno da će uspeti. To isto sam osetio i kada se pojavio Holidej.

Kliv Beri je neko vreme ćutao.

– Mene zapravo čudi što je on uopšte došao natrag – promrsio je zamišljeno.

Iznad njih sa prozora, ponovo se oglasiše koltovi.

S druge strane ulice došao je odmah odgovor. Nije protekao ni puć minut, a s obe strane ulice sevali su meci.

Kovač je to činio tačno onako kako mu je Holidej rekao. Držao je razbojнике pod vatrom.

*

– Nebesa, drvena noga više nije sama, Holidej je tamo blizu – procedio je Kid Gren. Stajao je kraj ulaza iza stuba i motrio na ulicu.

Norton je klečao ispod prozora, glave zavijene maramom, natopljenom krvlju. Bio je to poslednji pozdrav šerifa Mek Kvina.

– Budi srećan ako stari ostane tamo preko da stoji, jer, on nije opasan. Gde li je Dansbi?

Vođa bande je poslao Dansbija na tavan, da proveri šta je sa Smolvudom. Čuli su njegov krik.

Konačno je Dansbi sišao u salun.

– Šta je s njim? – prosiktao je Gren.

– Nije bio mrtav kada sam stigao kod njega. Opasno ga je zakačilo. Izdahnuo je pre jednog minuta – saopštio je razbojnik potresenim glasom.

Dakota Kid je nestrpljivo odmahnuo rukom.

– Nemoj da držiš posmrtno slovo! On je mrtav i s tim je svršeno. Idi na prozor,

jer bi bila ludost ono mesto gore ponovo držati.

Kovačevi meci zviždali su kroz salun. ♦ Usijano olovo zarivalo se u drvenu policu. Staklo na polici iza šanka bilo je polupano, a i ogledalo. Lokal je bio ispunjen barutnim dimom. Sve je zaudaralo na spaljeno drvo i petrolej. Obe lampe iznad šanka bile su razbijene mecima, a petrolej je istekao.

Svaki od razbojnika imao je kraj sebe flašu viskija. Gren je pokušao to da spreči, ali mu je Norton odbrusio.

– Bilo bi bolje, Kide, da se takve zabrane sada okaneš.

Na to je vođa bande uzeo flašu, međutim, žestoko alkoholno piće ovoga puta kao da nije imalo dejstva. Mogli su da se nalivaju, a da ih uopšte ne ošamuti. Svest o propasti, održavala ih je treznima.

Kada je za trenutak zavlдало zatišje, Norton je rekao muklo.

– Gazda, mi sedimo u svom sopstvenom grobu, u koji si nas ti zakopao.

Pod drugim okolnostima, Gren bi rekao nešto oštro. Međutim, sada je uzvratilo.

– Jedan od braće je likvidiran, a dvojica su izbačena iz sedla. Ne mogu ni napred ni nazad. Ostao nam je samo četvrti, a toga ćemo se dokopati, budi uveren.

– Da, kovača možda, ali, ne i Holideja – rekao je Norton.

Vođa bande je zaškrgutao zubima.

– To prepusti meni, ja ću ga srediti.

Dakota Kid je do sada sredio svakog protivnika.

Grenove reči baš nisu zvučale uverljivo, bar ne dvojici razbojnika.

– Holidej nije Mek Kvin, gazda – opominjao je Norton. – Nemoj misliti da je tako lud da nam stane pred cevi. Smisliće taj nešto bolje.

– Pre nego što padne mrak neće ništa moći da smisli. Ostaće da stoji iza ugla i čeka, drugo mu ništa ne preostaje.

Ponovo su odjeknuli pucnji.

– Šteta za metke, koje taj pas rasipa. Zar on misli da mi glave držimo na policama?

Hal Dansbi je počeo da puže prema šanku.

– Kuda ćeš? – upitao je Gren.

Dansbi je samo procedio kroz zube.

– Viski!

– Ne nalivaj se toliko.

– Osećam kao da pijem vodu.

Vođa bande nije ništa uzvratilo. Ni on više nije gajio velike nade da će ovu borbu dobiti. Poslednjih nekoliko minuta jedna misao nikako mu nije izlazila iz glave. Pri tom nije slutio da se i Dansbi i Norton bave istim mislima.

Hteo je da beži, i to sam. Ova dvojica neka pucaju i dalje, tako da izgleda kao da su svi na okupu. Naravno, moraće da sačeka da se mrak spusti. Bekstvo po danu je opasno.

Izuzev nekoliko dolara nije posedovao ništa. Moraće dakle da počne iz početka, ma koliko to bilo teško.

Kada je došao u Smitaun bio je bogat.

To mu nije bilo dovoljno. Hteo je ovde da utrostruči novac.

I šta je postigao? Baš ništa! Sve je izgubljeno. Dobar deo nalazi se u džepovima omraženog Holideja.

Srećom, svuda u Sjedinjenim Državama ima poštanskih kočija i banaka. I dolara je bilo dovoljno, samo treba znati pribaviti ih.

Dakota Kid je podigao kolt i nanišanio prema uglu gde je pretpostavljao da se nalazi Holidej. Znao je da je to besmisleno rasipanje municije, no, činio je to zbog Nortona i Dansbija.

U poslednjem trenutku, pre nego što je povukao obarač, zastao je ukočen. Daleko dole, na desnoj strani ulice, ugledao je dečaka. Deran nije poslušao oca i ostao kod kuće. Radoznalost ga je izvukla na ulicu.

Video je oca i iznenadio se što Dok Holidej nije uz njega.

Na bledom mongolskom licu Kida Grena zaigrao je satanski osmeh.

– Izmaknite se malo od prozora i pogledajte niz ulicu. Tako. Vidite li onog derana?

– Je li taj dečak lud! – procedio je Dansbi. – Prokletstvo, približava se.

Nik je stajao samo dvadeset jardi udaljen od oca, ispred vrata jedne kuće. Kovač ga nije mogao videti, čak i da gleda u tom pravcu.

– Srećan momak – promrmljao je Dansbi, misleći pri tom na to da je deran daleko od usijanog olova i da mu ne pretila opasnost.

– Taj deran je vredan zlata – procedio je Gren.

– Kako to misliš, gazda?

– Onako kako sam i rekao, balavac vredi zlata.

– Za koga?

– Za nas, budalo!

Dva razbojnika su začuđeno gledala svog gazdu.

– Kako ne shvatate? Taj dečak je ključ kojim ćemo otvoriti ovaj naš zatvor.

Još uvek nisu shvatali. Naprotiv, sumnjali su da im je vođa pijan.

– Tebi možda nije dobro – ispitivao je Bob Norton, iskosiivši glavu.

– U poslednja dvadeset i četiri sata mi nije bilo tako dobro kao sada.

– Govori konačno šta smeráš.

– Pribaviću tog derana – rekao je Gren otegnuto. – Uvući ću ga ovamo, a onda se više niko neće drznuti da ispali na nas ni jedan jedini metak.

Dok su kovali ove paklene planove, meci su počeli ponovo da zvižde ulicom.

Mali Nik je razrogačenih očiju gledao prema salunu. Bio je strašno ponosan na svoga oca, jedinog koji je pritekao u pomoć. Nije obraćao pažnju na znake koje su mu davali Beri i njegov nadzornik.

Bilo je prekasno. Gren je dao Nortonu znak.

– Čuj, Bobe, postavi se ovde na moje mesto i nanišani dečaka. Ustrelićeš ga bez milosti ako ne bude učinio ono što mu ja kažem. Dansbi, to važi i za tebe.

– O kej, gazda.

Dakota Kid je stao na vrata i podigao kolt.

– Ako sada neko ispali i jedan jedini metak, dečak koji stoji preko, biće mrtav. Naši koltovi su upereni u njegove grudi.

Ljudima na ulici se sledila krv u žilama. Kovač nije mogao da vidi svog sina, ali je znao da je u pitanju Nik.

Vođa bande je bio pun samouverenosti. Vikao je s vrata.

– Dečko, nemoj se usuditi da se makneš s mesta, jer će ti to biti poslednja borba koju si posmatrao.

Norton je došapnuo svom vođi.

– Ne idi napolje, Kide. Možeš mu narediti odavde da dođe.

– Idem napolje – uzvratilo je Gren glasno. – Neka vide da ih se ne bojimo.

Kovač je drhtao celim telom. Sin jedinac, njegov ponos, sada je izložen na milost i nemilost ovim zločincima.

Zakoračivši na ulicu, Kid Gren je iskosa bacio pogled na ugao iza koga je sumnjao da se nalazi Dok Holidej.

Nastavio je dalje, sve dok nije stigao ispred dečaka.

– To si lepo izveo, dečko. Zaista ti ništa bolje nije moglo pasti na pamet.

Nik nije sklanjao pogled. Gledao je pravo u razbojnikovo lice.

– Ne gledaj me tako drsko, dečko.

– Ja vas se ne bojim!

Bledo mongolsko lice Kida Grena oblilo je rumenilo. Zamahnuo je da udari dečaka pesnicom po licu. Mali Nik je vešto izmakao, tako da je razbojnik udario u vrata.

– Da tučete decu, to možete. Hajde, borite se sa Dokom Holidejem kao onda na reci – prkosio je dečak.

Ovaj izazov izbezumio je zločinca. Uhvatio je Nika za mišicu, preveo ga preko ulice i ugurao u salun. Onda je prišao Beriju i nadzorniku.

– Ustajte, unutra u salun! – naredio je s uperenim revolverom.

Barton je imao neodoljivu želju da se baci na Grena. Rančer kao da je to osetio.

– Ralfe, to nema svrhe!

Gren se pakosno smejao.

– Pogledajte još jednom sunce, to će vam biti poslednji put.

Norton je podsetio vođu.

– Zar ne bi trebalo da neko stražari na ulici?

Gren je uživao u svojoj pobedi.

– Odmah! Prvo bih hteo da ispijemo po čašicu, zaslužili smo.

– Gde li se samo skriva? – pitao je Norton. – Imam neodoljivu želju da ga sada ustrelim kao šugavog psa. Ne shvatam...

Nije završio rečenicu.

Gren, koji je upravo držao flašu sa viskijem u ruci, nije imao priliku da na- toči. Pala mu je iz ruke i razbila se u hiljadu komada.

– Potežite koltove, momci, inače će vas šugavi pas ustreliti kao zečeve.

Dok Holidej je stajao kraj sporednih vrata mirno, kao od kamena isklesan. Čak nije ni potegao oružje. Ruke su mu visile niz telo.

Prvi se pribrao Gren. Munjevito je potegao kolt i uperio ga u Nika Frenča.

No, pre nego što je otkočio oružje, pogodio ga je Holidejev metak. Klonuo je kao lutka od krpe.

Nik je radosno uzviknuo.

Norton je takođe izvukao oružje delić sekunde posle Holideja. Opalio je ipak, padajući na pod.

Tada je tek Hal Dansbi podigao ruke. Lice mu je bilo sivo, a brada mu je drhtala.

– Gotovo je! – procedio je muklo.

Džordžijanac je pomilovao dečaka po kosi.

– Da bi neko bio junak, nije mu dovoljno samo da bude hrabar nego i oprezan...

*

Sledećeg jutra, obasjan izlazećim suncem, odjahao je Dok iz grada. Bradati kovač i Nik su stajali ispred radionice i videli kako skreće prema reci.

KRAJ

POTRAŽITE KOD SVOG
PRODAVCA NOVINA
JEDNO OD
SLEDEĆIH IZDANJA
MARKETPRINTA

SVAKOG PONEDELJKA

genke

ILI

VANREDNI
LJUBAVNI ROMAN

ILI

SVAKOG UTORKA

